

عزیزی بانک مسرت دارد که محصول ویژه ای خود را به نام "حساب جاری محصلین/متعلمین" راه اندازی کرده است. با افتتاح حساب متذکره، برای محصلین/متعلمین، کارت مجانی ماشین خود پرداز صراف و ماستر دیت کارت با تخفیف فیس سالانه داده میشود.

www.azizibank.af

1515

بایدن با توافق دوحه چه می‌کند؟

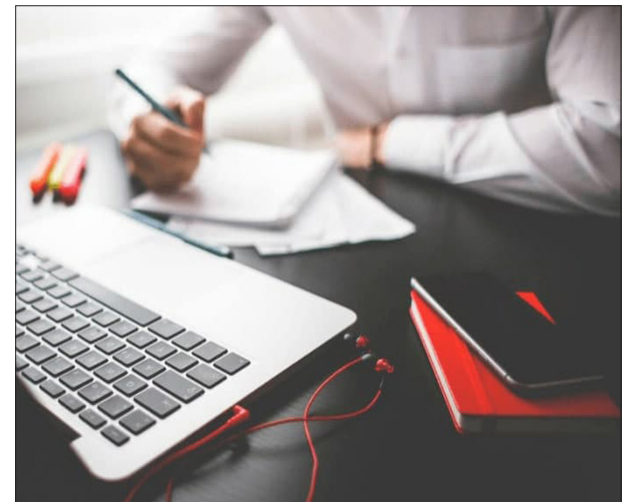
اعلام دولت بایدن مبنی بر بازنگری توافق دوحه، باعث گمانه‌های زیادی در مورد تغییرات بایدن در این توافق شده است

در بیست‌ونهم فیبروری سال ۲۰۲۰، زلمی خلیلزاد، فرستاده ویژه آمریکا در امور افغانستان، با ملابرادر، معاون سیاسی گروه طالبان، توافقی دوجانبه را امضا کرد؛ توافقی که گویا عمری...

۸

دژبی دپرمختگ لاملونه

۴

حرف نهایی را برای ظریف کی خواهد گفت؟

گروه طالبان یا دولت افغانستان؟

● حال سوال از آقای ظریف این است که اگر واکنش شمخانی با استخدام افراد گروه طالبان برای تخریب بند پاسخ نداد که به طور قطع پاسخ نخواهد داد، آقای ظریف بازهم با گروه طالبان دیدار و گفتگو خواهد کرد یا با دولت افغانستان در تماس خواهد شد؟

۳

دیگر خواندنی‌ها در این شماره

طالبان؛ حافظ منافع بیگانگان

۳

پایتخت نابسامان و مدیریت زباله

● اشاره: پروژه مشاوره و تحقیق راجع به تنظیم و مدیریت زباله، در جریان یک ماه در پنج محل از شهر کابل راه‌اندازی و اجرا شده است. این تحقیق براساس پلان از پیش از تعیین شده در ساحات هموار و پلانی (کارت ۳، کارت ۴ و خوشحال خان در ناحیه ۵) و دو ساحه هموار غیرپلانی (محل دیوان بیگی در ناحیه ۵) و یک ساحه کوهستانی (کول حشمت خان در ناحیه هشتم شهر کابل) اجرا شده است...

۵

برای دومین بار نخست‌وزیر اسرائیل به جلسه محکمه‌اش حضور یافت

۷

سیگار: از سال ۲۰۰۱ تاکنون ۱٫۲ میلیارد دالر برای انتخابات افغانستان هزینه شده است

۲

تظاهرات هزاران شهروند میانمار علیه کودتای ارتش این کشور

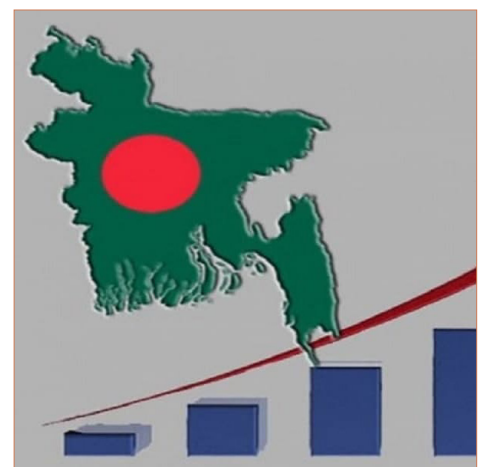
۷

لیندزی گراهام: سر‌بازان امریکا مبتنی بر شرایط، در افغانستان حفظ گردد

۲

معجزه اقتصادی بنگلادش

بنگلادش در سال‌های نه چندان دور به‌عنوان کشوری فقیر نام برده می‌شد، اما در یک دهه گذشته شرایط خیز اقتصادی را فراهم کرده است

۵

شرکت خدمات اینترنتی ضحاک تکنالوژی

- خدمات اینترنت از طریق بیسیم
- خدمات اینترنت از طریق کابل فایبر نوری
- خدمات اینترنت از طریق مایکرویف
- خدمات اینترنت از طریق وایست
- خدمات مکمل ای سی تی
- خدمات شبکه سازی
- خدمات دیتابیس

0786 873 535

sales@ztechisp.com

www.ztechisp.com

نرخ اشتراک در روزنامه

مدت	هزینه اشتراک
یک سال	۶۰۰۰ افغانی ادارات دولتی و خصوصی
شش ماه	۳۰۰۰ افغانی ادارات دولتی و خصوصی
یک سال	۲۰۰ دالر دفاتر و موسسات خارجی
شش ماه	۱۰۰ دالر دفاتر و موسسات خارجی
یک سال	۳۰۰۰ افغانی دانشجویان و خانواده‌ها

وحید مجروح: در ۱۲ ولایت، آزمایشگاه تست کرونا وجود دارد

● وحید مجروح، سرپرست وزارت صحت عامه کشور می گوید که در حال حاضر ۱۸ آزمایشگاه با داشتن ۴۴ دستگاه پی سی آر در ۱۲ ولایت کشور، تست های مشکوک ویروس کرونا را مورد آزمایش قرار می دهند. آقای مجروح گفت که در ۲۵ لابراتوار خصوصی نیز زمینه آزمایش ویروس کرونا مساعد شده است. او تاکید کرد که کارمندان صحتی در دشوارترین روزها با تمام توان در اوج بحران ویروس کرونا برای نجات مردم تلاش کرده اند. سرپرست وزارت صحت عامه افزود که در سال جاری این وزارت، بحران را موفقانه مدیریت کرد و رکوردار مدیریت بحران کرونا در منطقه شده است.

سیگار: از سال ۲۰۰۱ تاکنون ۱٫۲ میلیارد دالر برای انتخابات افغانستان هزینه شده است

همچنین با اشاره به گزارش USAID در افغانستان که در سال ۲۰۱۸ نشر شد، خبر برده و می برد. در بخشی از این گزارش سیگار به انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۱۹ میلادی اشاره شده و آمده است که در آن زمان تنها ۶۳ درصد مراکز رای دهی باز بوده اند. اما کمیسیون مستقل انتخابات با رد ادعای سیگار روز شنبه (۱۸ دلو) گفته بود که کمیسیون در مرکز و ولایات، اصلاحات سازمانی به وجود یافته و با تجربه را جذب نموده و در دارالانشای کمیسیون انتخابات یک ظرفیت عالی کاری ایجاد کند. تمام فرایند انتخابات ۱۳۹۸ نیز توسط کارمندان دارالانشای کمیسیون مدیریت و اجرایی گردیده است.

داد که: «هنوز انتخابات توسط مردم به عنوان یک روش موثر برای تاثیرگذاری بر سیاست های عمومی درک نمی شود.» سیگار افزود، یافته کلیدی این گزارش این است که ایجاد نهادهای انتخاباتی، نهاد جامعه مدنی، احزاب سیاسی و سنت های دموکراتیک لازم برای انتخابات معتبر مستلزم تعامل مداوم است. این در حالی است که روز سه شنبه (۱۴ دلو) سیگار با نشر گزارشی اعلام کرده بود که کمیسیون انتخابات افغانستان همواره از ضعف رهبری، کارمندان بدون صلاحیت، حداقل پاسخ گویی در برابر تقلب و کوتاهی ها

● راه مدنیت: بازرس ویژه آمریکا برای بازسازی افغانستان (سیگار) اعلام کرد که از سال ۲۰۰۱ تا اکنون جامعه جهانی حداقل ۱٫۲ میلیارد دالر را برای حمایت از روند انتخابات افغانستان هزینه کرده است. سیگار با نشر گزارشی گفته که از سال ۲۰۰۱، جامعه جهانی ۱٫۲ میلیارد دالر و حداقل ۶۲۰ میلیون دالر توسط دولت ایالات متحده برای حمایت از روند انتخابات افغانستان، از جمله در هفت انتخابات جداگانه، هزینه کرده است. براساس این گزارش انتخابات در افغانستان طی ۲۰ سال گذشته با دشواری های زیادی از جمله جنگ جاری، عدم تایید شمار رای دهندگان، بی سوادی، فساد گسترده و جغرافیای صعب العبور مواجه بوده است. سیگار در این گزارش تاکید کرد که آمریکا برای جلوگیری از تبدیل شدن افغانستان به یک پناهگاه امن تروریستی، سال ها تلاش کرده تا انتخابات معتبری را که منجر به انتخاب قانونی افراد می شود، برگزار کند. همچنین در گزارش آمده که به رغم تلاش زیاد جامعه جهانی، به نظر نمی رسد که تاکنون مسوولان انتخاباتی افغانستان آماده مدیریت و حل اختلافات انتخاباتی شده باشند.

وزارت داخله: معترضان بهسودی غیر مسلح بودند

● راه مدنیت: وزارت امور داخله کشور اعلام کرد که معترضان در ولسوالی حصه اول بهسود غیرمسلح بوده و پس از آن که تظاهرات به خشونت گراییده، در جریان تظاهرات ۱۱ غیرنظامی کشته و ۳۱ نفر دیگر زخمی شدند.

این وزارت روز دوشنبه (۲۰ دلو) با نشر اعلامیه ای گفت که وظیفه اله داد فدایی، فرمانده پولیس ولایت میدان وردک به حالت تعلیق درآمده و پرونده وی را برای تحقیقات بیشتر به سارنوالی فرستاده است.

وزارت داخله اطمینان داد که پرونده فرمانده پولیس میدان وردک به صورت جدی بررسی و عدالت تامین خواهد شد.

براساس این اعلامیه وزارت امور داخله، زخمیان حادثه بهسود در شفاخانه ۳۰۰ بستر پولیس به طور رایگان تداوی می گردد و به خانواده های

«شهادت رویداد بهسود» نیز رسیدگی لازم صورت می گیرد. این وزارت اطمینان داده که ولسوالی های حصه اول و حصه دوم بهسود ولایت میدان وردک دوباره فعال و برای مردم خدمات عرضه خواهد کرد.

این در حالی است که در تاریخ (۱۰ دلو) گزارش شد که نیروهای امنیتی بر معترضان در ولسوالی حصه اول بهسود تیراندازی کرده اند. در آن زمان طارق آربین، سخنگوی وزارت داخله گفته بود که افراد غیرمسوول وابسته به علی پور بر نیروهای امنیتی شلیک کرده و در نتیجه چندین کشته و زخمی شدند.

دفتر شورای امنیت ملی هیاتی را به منظور بررسی همه جانبه این حادثه به ولسوالی حصه اول بهسود اعزام کرد. این هیات در ۱۸ دلو نتایج یافته هایش را به وزارت داخله سپرد.

مسوول جلب و جذب شبکه القاعده در ننگرهار بازداشت شد

● راه مدنیت: وزارت امور داخله می گویند که نیروهای ویژه پولیس در نتیجه یک عملیات هدفمند در ننگرهار، مسوول جلب و جذب شبکه تروریستی «القاعده» را بازداشت کردند. این وزارت امروز دوشنبه (۲۰ دلو) با نشر خبرنامه ای گفته که نیروهای قطعات خاص پولیس با اجرای یک عملیات هدفمند در مربوطات ولسوالی سرخورد ولایت ننگرهار، مسوول جلب و جذب شبکه تروریستی «القاعده» برای ولایت ننگرهار را بازداشت کرده اند.

در ادامه خبرنامه آمده که این عضو شبکه تروریستی «القاعده» در تبابی با گروه تروریستی طالبان در طراحی و سازماندهی حملات تروریستی در مربوطات ولایت ننگرهار نقش کلیدی داشته است.

طبق معلومات وزارت داخله، از نزد وی مقداری مهمات نیز به دست آمده است. این در حالی است که در توافق نامه صلح دوحه، گروه طالبان تعهد

کرده که رابطه اش را با گروه های تروریستی از جمله شبکه القاعده قطع می کند. اما سازمان ملل با نشر گزارشی گفته است که رابطه طالبان با القاعده، داعش و برخی از گروه های تروریستی دیگر هنوز پا برجا و محکم است.

سازمان ملل تاکید کرد که کشته شدن چندین فرمانده القاعده به شمول حسام عبدالرؤف، معروف به ابومحسن المصری، در قلمرو طالبان، گواه این مدعا است. گزارش نشر شده از تهدیدات و هماهنگی میان تحریک طالبان پاکستان، گروه های تروریستی منطقه ای و گروه جهاد اسلامی که با صد جنگجوی فعال تحت حمایت و کنترل طالبان در ولایات فاریاب و کندز فعالیت دارند، نیز یاد کرده است.

شورای طبی در سال ۱۳۹۹، ۹۸ درصد بودجه اش را مصرف کرده است

او گفت که در جریان سال ۱۳۹۹ شورای طبی کشور از ۱۸ شفاخانه دولتی، ۲۲ شفاخانه خصوصی و شفاخانه های کوئید ۱۹ در مرکز و لایات کشور نظارت و ارزیابی کرده است.

وی علاوه کرد که تامین شرایط و مصونیت و حقوق صحتی مریضان، معیاری سازی ارتقای کیفیت و تنظیم خدمات صحتی داکتران طب، تقویت و بهبود ستندردهای آموزشی طبی در کشور و حمایت از حقوق مسلکی داکتران طب از مسوولیت های کلیدی شورای طبی کشور به حساب می آید.

رئیس شورای طبی تاکید کرد که این داره در سال ۱۳۹۶ ایجاد شده و در بخش خدمات صحتی فعالیت

می کند، اما تاکنون معلوم نیست که در سراسر کشور چه تعداد داکتر فعالیت دارند و سیستم صحتی کشور به چه تعداد داکتر دیگر نیازمند می باشد.

وی از ثبت تعداد داکتران به صورت آنلاین در این اداره خبر داد.

روابط، جلوگیری از تداخل کاری طرف های طبق اسناد تقنینی، اقدام مشترک در جلوگیری از فعالیت های غیرقانونی، غیرعلمی و خلاف معیارات مسلکی و سلوکی طبی داکتران طب و سایر کارکنان صحتی به امضا رسانید.

خانم اورباخیل، امضای تفاهم نامه شورای طبی کشور با رویال کالج به هدف ایجاد و تحکیم روابط دو جانبه تحصیلی و همکاری در عرصه آموزش طبی میان دو طرف را یکی دیگر از دست آوردهای این اداره در سال ۱۳۹۹ عنوان کرد.

● راه مدنیت: نسرين اورباخیل، رئیس شورای طبی کشور می گوید که این اداره در سال مالی ۱۳۹۹ خورشیدی، ۱۰ میلیون بودجه عادی و مبلغ ۴۰ میلیون افغانی بودجه انکشافی داشته که حدود ۹۸ درصد بودجه این اداره به مصرف رسیده است. خانم اورباخیل روز دوشنبه (۲۰ دلو) در برنامه حساب دهی دولت به ملت گفت که شورای طبی کشور در بخش های تعلیمات متداوم طبی، ثبت داکتران و صدور جواز مسلکی طبی، ترویج و تقویه مسلک گرای طبی، رسیدگی به شکایات و تخلفات طبی، اخذ امتحان دولتی از داکتران فارغ شده از پوهنتون ها، نظارت و ارزیابی از شفاخانه های دولتی و خصوصی، اعتباردهی به موسسات تحصیلات عالی طبی و تدوین معیارهای تحصیلات عالی طبی در سال مالی ۱۳۹۹ فعالیت کرده است. رئیس شورای طبی کشور افزود که این اداره در جریان سال ۱۳۹۹ تفاهم نامه های همکاری با وزارت صحت عامه، مبنی بر تقویت هماهنگی، تحکیم

لیندزی گراهام: سربازان امریکا مبتنی بر شرایط، در افغانستان حفظ گردد

گفتگوهای صلح بیرون شود. با این حال از آغاز دور دوم مذاکرات هیات های دو طرف در دوحه، بیش از سه هفته سپری می شود، اما این مذاکرات نتیجه ای در پی نداشته است.

از سویی هم این سناتور جمهوری خواه امریکایی می افزاید که موضوع حضور مجدد سربازان امریکایی در افغانستان، در حال ارزیابی است. «تلاش می شود که شمار سربازان، در حد پایین باشد، اما نه این که تمام دست آوردها را از دست بدهیم.»

به باور آقای گراهام، در صورت خروج عجلانه امریکا، داعش و القاعده دوباره قدرت مند خواهند شد. همچنین اخیرا کانگرس امریکا در یک گزارش از جوبایدن خواسته است تا سرعت خروج سربازان امریکایی از افغانستان را کاهش دهد تا وضعیت امنیتی این کشور، بهتر شود. در این گزارش آمده که ایالات متحده نباید میدان پیروزی را به طالبان بدهد.

در گزارش، همچنان هشدار داده شده که ممکن است گروه طالبان با تمديد ماموریت سربازان امریکایی در افغانستان موافقت نکند و از

● راه مدنیت: لیندزی گراهام، سناتور جمهوری خواه امریکایی می گوید که از پیشنهاد اداره جوبایدن خوش حال است و می خواهد که سربازان امریکا با رویکرد مبتنی بر شرایط، در افغانستان حفظ شود. همچنان گفت که قرار نیست تا ماه می سال جاری میلادی سربازان ایالات متحده افغانستان را ترک کنند.

آقای گراهام در صحبت با شبکه سی بی اس تاکید کرد که سربازان امریکایی زمانی افغانستان را ترک خواهند کرد که شرایط در این کشور بهتر شود.

وی افزود که گروه طالبان، فریب کاری کرده و شرایط توافق نامه صلح دوحه را رعایت نکرده اند، به همین دلیل با موضع وزارت خارجه و اداره جوبایدن، موافق است.

این در حالی است که در توافق نامه صلح امریکا و گروه طالبان که در تاریخ ۲۹ فبروری سال ۲۰۲۰ در قطر امضا شد. امریکا در این توافق نامه تعهد کرده است که تمام سربازانش را تا ماه می سال جاری میلادی از افغانستان خارج کنند.

اما جوبایدن، رئیس جمهور جدید ایالات متحده گفته که توافق نامه دوحه را بررسی می کند که آیا طالبان به تعهدات شان عمل کرده اند یا خیر.

● در کمتر از ۱۰۰ روز قبل از اینکه برای همیشه برای عزیمت نیروهای امریکایی برنامه ریزی شود، امرالله صالح معاون رییس جمهور افغانستان با چین فرگوسن خبرنگار ویژه نیوز اور به گفتگو در مورد توافق نامه، میراث امریکا در افغانستان، اشتباهات بزرگ کاخ سفید ترمپ و آنچه او امیدوار است در دولت بایدن اتفاق بیفتد صحبت کرد: او گفته است وقتی ایالات متحده ما را دور زد و مستقیماً با سران گروه طالبان وارد معامله شد، این برای ما تعجب آور بود و همچنین برای طالبان یک رویا بود. از نظر من این یک اشتباه بود. چند وقت پیش بیانیه وزیر خارجه آقای پمپئو را می خواندم که می گفت هیچ امریکایی در افغانستان کشته نشده است. ما خوشحالیم که هیچ امریکایی کشته نشد، اما او فراموش کرد که چند افغان کشته شدند. روشی که او این جمله را بیان کرد نحوه درست برخورد شما با متحدان خود نیست.

طالبان؛ حافظ منافع بیگانگان

● ارگ ریاست جمهوری افغانستان از گفتگوی تلفنی محمد اشرف غنی، رییس جمهوری این کشور و لویید آستین، وزیر دفاع امریکا خبر داده است. آقای آستین در این تماس گفته است که دولت جدید امریکا از صلح پایدار که به نفع افغانها باشد و آتش بس دائمی حمایت می کند.

این در حالی است که عبدالله عبدالله، رییس شورای عالی مصالحه ملی نیز طالبان را محکوم به عدم حضور در میز مذاکره کرده و نبود اراده کافی برای گفتگو را یک چالش اساسی دانسته است.

پرونده صلح افغانستان یک پرونده جنجالی و همچنین پیچیده شده چرا که در نمونه های مشابه نیز در کشورهای دیگر جنگ، رسیدن به صلح پایدار بسیار سخت و دارای پیچیدگی های بسیاری بوده است.

همین پیچیدگی ها باعث شده که طرف طالبان بیش از آنکه تمرکز خود را بر داخل کشور بگذارد، به رای زنی با کشورهای همسایه بپردازد. در واقع این مساله نشان می دهد که طرف طالبان برای دستیابی به قدرت از هر مسیری استفاده می کنند. طالبان به این باور رسیده که با روی کار آمدن دولت جدید در امریکا، رویکرد این کشور در خصوص صلح تغییرات بسیاری خواهد داشت و دیگر از آن امتیازات دوره ترمپ خبری نخواهد بود. به همین سبب به سمت کشورهای رقیب ایالات متحده امریکا در منطقه تمایل پیدا کرده اند. کشورهایی که در چند دهه اخیر نشان دادند که نه تنها هیچ برنامه یی برای حمایت از دولت مقتدر در افغانستان ندارند بل با حمایت از گروه های رادیکالی مانند طالبان در پی ایجاد تفرقه و افزایش ناامنی در کشور هستند.

به عنوان مثال سفر هیات طالبان به ایران و بعد روسیه نشان از آن دارد که طالبان در پی آن است که با جلب اعتماد این کشورها خود را به عنوان یگانه نیرویی معرفی کند که در مقابل امریکا ایستاده و خواهد ایستاد. این مطلب در سخنان علی شمخانی دبیر شورای امنیت ملی ایران به صراحت بیان شد که طالبان در مبارزه با امریکا عزم جدی دارند.

از دیگر سوی دولت ایالات متحده امریکا با بازخوانی موارد توافق میان این کشور و طالبان در دوحه قطر، در پی آن است تا از دست آوردهای دو دهه اخیر در افغانستان حمایت صورت گیرد. این مساله در موضع گیری های مقامات دولت جدید امریکا بارها مورد تاکید قرار گرفته است.

در موضع گیری اخیر وزیر دفاع امریکا در گفتگو با رییس جمهور کشور نیز بر حفظ دست آوردهای نظام دموکراسی تاکید صورت گرفته است.

جو بایدن بدون شک به دنبال خروج نیروهای خود از افغانستان است اما در استراتژی سیاست خارجی که اعلام کرده است تاکید بر آن داشته که ما خواهان بازگرداندن پرسیتز امریکا در عرصه بین المللی هستیم. مساله یی که در دوره ترمپ دچار خدشه شد و اعتبار این کشور در عرصه بین المللی بسیار پایین آمد.

بنابراین در خصوص افغانستان می توان گفت که دولت بایدن در گام اول به دنبال حفظ نظام و در گام بعدی ایجاد صلح پایدار با مشارکت تمامی افغانها است؛ چیزی که طالبان آن را نپذیرفته و بر ایجاد دولت براساس قرائت خویش بارها پا فشاری کرده اند. دولت جمهوری اسلامی افغانستان نیز دریافته که طرف طالبان با عدم حضور در میز مذاکره، دیگر تمایلی به انجام مذاکره ندارد در واقع آن ها مذاکره را به شرطی پذیرفته بودند که تمامی خواسته های آنها برآورده شود که چنین چیزی با روحیه تفاهم و مذاکره سازگار نیست.

طرف طالبان دیگر تحقق خواسته های خود را توجه به سخنان مقامات دولت امریکا امکان پذیر نمی دانند اما از فرصت به وجود آمده می خواهند تا نهایت استفاده را ببرند و با ایجاد روابط آشکار با کشورهای منطقه، حمایت آنها را با خود داشته باشند و جدیت خود را به عنوان نیرویی که ضد منافع امریکا مبارزه می کند به این کشورها نشان دهند.

در نهایت می توان گفت که طالبان برای دستیابی به قدرت، هیچ توجهی به خواست مردم ندارند. آنها حاضرند با کشورهایی که در ضدیت با منافع مردم فعالیت های بی شماری را انجام داده اند هم پیمان شوند و منافع آنها را در کشور پیگیری کنند.

ایرانی، اخیراً در دسترس طالبان قرار گرفته است. متعارف ترین برخورد ایران این خواهد بود که

● حال سوال از آقای

ظریف این است که اگر

واکنش شمخانی با

استخدام افراد گروه

طالبان برای تخریب بند

پاسخ نداد که به طور قطع

پاسخ نخواهد داد، آقای

ظریف بازهم با گروه

طالبان دیدار و گفتگو

خواهد کرد یا با دولت

افغانستان در تماس

خواهد شد؟

در این مورد با دولت افغانستان وارد گفتگو شود. چنانچه قبلاً نیز کمیسیونی به این منظور بین دو کشور ایجاد شده است.

● حال سوال از آقای ظریف این است که اگر واکنش شمخانی با استخدام افراد گروه طالبان برای تخریب بند پاسخی نداد که به طور قطع پاسخی نخواهد داد، آقای ظریف بازهم با گروه طالبان دیدار و گفتگو خواهد کرد یا با دولت افغانستان در تماس خواهد شد؟ همان طور که یادآوری شد پاسخ این پرسش برای هر دو گزینه مثبت است! هم با طالبان به تماس خواهد شد که بند را انفجار دهند (هرچند امکان این کار اکنون چندان جدی نیست.) و هم با حکومت افغانستان و رییس جمهور غنی به تماس خواهد شد؛ چون این اداره را مسوول کم آبی ایران تلقی می کند.

به هر صورت مردم افغانستان چون ققنوس از میان دود و خاکستری که سال های سال، کشورهای همسایه با آتش زدن خاک و دارایی های ما ایجاد کرده، سر برمی آورند و چندان دور نخواهد بود که دست مداخله گران کوتاه گردد.

بهرتر است همسایه های ما هم فرهنگی، همسایگی و سایر مشترکات را در نظر بگیرند و دست کم در دهه سوم قرن بیست و یکم، صاحب این شعور سیاسی شوند که مداخله در امور داخلی هیچ کشوری عاقبت خوب ندارد.

دلیل این بی حرمتی طالبان به گفتگوهای صلح، موجودیت دولت های مداخله گر همسایه در پشتیبانی از آن هاست.

در حالی که هیات دولت همچنان در قطر در انتظار ادامه گفتگوها هستند، پذیرش سفر اعضای ارشد گروه طالبان در گفتگوی بین الافغانی، توسط جمهوری اسلامی ایران و بعد کشورهای دیگر در واقع یک اخلال جدی در روند گفتگوها پنداشته می شود؛ پذیرفتن یک گروه خشونت گر که روزانه از مردم ملکی قربانی می گیرد و علیه دولت مشروع افغانستان نزدیک به ۲۰ سال است که می جنگد.

طالبان از بدو تشکیل و تکوین تا امروز، جنایات هولناکی را مرتکب شده اند و دولت ایران از تمامی این جنایات آگاهی کامل دارد. حتا برخی مدعی اند که در عقب برخی از این جنایات، دست ایران نیز دخیل است.

ایران کشوری است که ادعای بیشترین مشترکات با افغانستان را دارد. یکی از این ادعاها آب مشترک و نمونه اش همین دریای هیرمند می باشد که اکنون بند کمال خان روی آن اعمار و آب گیری اش آغاز شده است.

هرچند مقام های مسوول در افغانستان گفته اند که بند کمال خان هیچ مشکلی برای جمهوری اسلامی ایران خلق نمی کند و آنچه حقایق ایران است به آن

کشور می رسد، اما با این وجود دولت ایران از آغاز آب گیری در بند کمال خان ابراز نگرانی کرده است. به گفته کارشناسان ایرانی در این اواخر، دریاچه هامون که در مرز افغانستان و ایران قرار دارد، ممکن است با آغاز آب گیری در بند کمال خان خشک شود و بسیاری از تالابها در آن طرف مرز نابود گردند.

حتی در صورتی که حقایق ایران به صورت پیوسته به آن کشور برسد نیز برای پر نگه داشتن دریاچه هامون و تالاب های دیگر در ایران کفایت نمی کند. اخیراً کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی ایران با حضور وزیر نیروی آن کشور، افتتاح بند کمال خان بر دریای هیرمند را مورد بررسی قرار داد. جزئیاتی از این نشست بیرون نشده؛ ولی واقعیت این است که ایران به استفاده زیاده از حق خود، از آب هایی که از افغانستان سرچشمه می گیرند، عادت کرده و کاهش در میزان جریان آب در ایران موجب واکنش این کشور خواهد شد.

شاید نخستین واکنش ایران، اجیر کردن جنگجویان طالبان برای تخریب این بند باشد. در ماه عقرب سال روان، شش سرباز محافظ بند کمال خان در نتیجه حملات مسلح بر آنان جان باخت و دو تن دیگر زخم برداشتند. در بهار سال ۲۰۱۷، ده محافظ بند سلما نیز در یک حمله تهاجمی طالبان جان باختند.

به باور نگارنده، احتمال حملات تخریبی توسط جمهوری اسلامی ایران بعید نیست. با استناد به این نکته که «تک تیراندز حیدر» سلاح کشنده

● آب گیری در بند کمال خان در حالی چند روز پیش آغاز شد که هیات گفتگوکننده گروه طالبان به رهبری ملا عبدالغنی برادر، میز گفتگو در قطر را ترک کرد و بیش از یک هفته در جمهوری اسلامی ایران به سر برد. این هیات به صورت رسمی با دو منبع دولتی ایران دیدار کرده بود.

علی شمخانی؛ دبیر شورای عالی امنیت ملی و محمدجواد ظریف وزیر؛ خارجه جمهوری اسلامی ایران دو مقام بلندپایه حکومت ایران با طالبان دیدارهای رسمی و در مورد این دیدارها ابراز نظرهایی نیز داشتند.

بند کمال خان برای اولین بار در سال ۱۳۴۵ در ولایت غربی نیمروز اساس گذاشته شد که بعد از آن به دلیل بحران های سیاسی و آغاز جنگ های داخلی و خارجی کار این بند ادامه داده نشد. کار این بند برای بار دوم در سال ۱۳۹۶ با هزینه ۷۸ میلیون دالر آغاز گردید. به گفته وزارت انرژی و آب، با اتمام این پروژه حدود ۱۸۴ هکتار زمین زیر آبیاری می آید و ۹ کیلووات برق تولید خواهد شد.

هرچند آب گیری بند کمال خان پیش از این در ماه عقرب شروع شده بود، اما دلیل رسانه یی شدن خبر آن طی روزهای اخیر باید دلایلی داشته باشد.

روابط افغانستان با کشورهای همسایه، به خصوص ایران و پاکستان در طول تاریخ فراز و فرودهایی داشته است. در بیش از نیم قرن اخیر، افغانستان شاهد نوسانات جدی در روابط خود با این دو کشور همسایه بوده است؛ تا حدی که از سه دهه به این طرف هردو همسایه پیوسته بر امور داخلی کشور ما دخالت کرده و حتا گاهی هوای تسخیر این کشور را با گروه های اجیرشده خود در سر پروراندند.

اداره ترمپ در دو سال آخر حکومت خود تلاش کرد برای ختم طولانی ترین جنگ امریکا راه حلی بیابد. هرچند این تلاش دونالد ترمپ یک برنامه انتخاباتی توصیف شد، ولی واقعیت امر این است که ایالات متحده امریکا اکنون پس از ۱۹ سال هزینه و درگیری در افغانستان خسته شده و می خواهد دست کم چیزی از بار دوش خود کم کند.

اداره ترمپ بعد از حدود یک و نیم سال تلاش

● دور دوم مذاکرات

پس از سه هفته تعطیلی

در حالی از سر گرفته شد

که هیات گروه طالبان

حتا یک بار هم در میز

مذاکره حاضر نشدند.

شاید عمده ترین دلیل این

بی حرمتی طالبان به

گفتگوهای صلح،

موجودیت دولت های

مداخله گر همسایه در

پشتیبانی از آن هاست.

توانست نمایندگان گروه طالبان را رودرروی هیات گفتگوکننده دولت افغانستان قرار دهد. طالبان که در بخش اول گفتگوها با طرف امریکایی، خود را برنده تلقی کرده بودند، با آمدن جو بایدن، رییس جمهور جدید امریکا، از تطبیق توافق نامه امریکا و طالبان که توسط زلمی خلیل زاد امضا شده بود مایوس شدند. اداره جدید امریکا گفت که این توافق نامه ارزیابی خواهد شد.

دور دوم مذاکرات پس از سه هفته تعطیلی در حالی از سر گرفته شد که هیات گروه طالبان حتا یک بار هم در میز مذاکره حاضر نشدند. شاید عمده ترین

داستان کوتاه مثل دریچه‌های دریاچه‌هایی است که به روی زندگی شخصیت یا شخصیت‌هایی، برای مدت کوتاهی باز می‌شود. قرن اخیر، قرن غلبه جهانی داستان کوتاه بر دیگر انواع ادبی است. انسان دیگر آن ذوق و فراغت را ندارد که رمان‌های بلند چند جلدی بخواند؛ از این رو با مطالعه داستان کوتاه گویی خود را تسکین می‌دهد و زندگی را و خود را در آینه داستان کوتاه می‌جوید.

نویسنده در داستان کوتاه، برشی می‌زند به زندگی قهرمان داستان و نقطه‌یی از آن را که باید به مرحله حساسی برسد انتخاب می‌کند. در داستان کوتاه شخصیت قبلاً تکوین یافته است و پیش چشم خواننده منتظر، در گیرودار کاری است که به اوج و لحظه حساس و بحرانی خود رسیده یا در جریان کاری است که قبلاً وقوع یافته اما به نتیجه نرسیده است.

داستان کوتاه مثل دریچه‌های دریاچه‌هایی است که به روی زندگی شخصیت یا شخصیت‌هایی، برای مدت کوتاهی باز می‌شود و به خواننده فقط امکان می‌دهد که از این دریچه‌ها به اتفاقاتی که در حال وقوع است نگاه کند.

در غرب «داستان کوتاه» به معنی امروزی در قرن نوزدهم شکل گرفت و اولین کسی که به صورت جدی بدان پرداخت «ادگار آلن پو» است. ادگار آلن پو علاوه بر نوشتن داستان‌های کوتاه از نظر تئوری هم مطالبی در مورد آن نوشته و داستان کوتاه را به‌عنوان یک نوع ادبی مطرح کرده است.

در افغانستان داستان‌نویسی ۹۴ سال پیشینه دارد و با نگارش داستان کوتاه شروع شده است. نخستین داستان‌نویس، «سید جمال الدین افغانی» بود که بین سال‌های ۱۲۶۰ تا ۱۲۷۰ در مدت اقامتش در استانبول علاوه بر نوشتن مطالب گوناگون، چهار داستان کوتاه نیز نوشت و آن‌ها را در کتابی منتشر کرد. این کتاب دو بار منتشر شده که از چاپ اول آن در ترکیه اطلاعی نداریم، ولی برای بار دوم در سال ۱۳۵۳ توسط انتشارات «توس» در تهران منتشر شد. این مجموعه با عنوان «قصه‌های استاد»، شامل داستان‌های «شاهزاده عزیز»، «شاهزاده دل‌ریا»، «دلبر و اژدها» و «شوم و اقبال» بود. عنوان داستان‌ها نشان می‌دهد که سید جمال در داستان‌هایش هم دغدغه شناساندن فرهنگ غرب به شرقیان را داشته است.

● هنر خواندن، هنری است بس مهم و آن روی نیاوردن به کتاب‌هایی است که در هر زمان اقبال عظیم عامه را به خود برمی‌انگیزد. وقتی رساله‌ی سیاسی و مذهبی یا داستان و شعری سروصدای زیادی برانگیخت به یاد آورید آن که برای ابلهان می‌نویسد خواننده فراوان پیدا می‌کند. نخستین شرط خواندن کتاب‌های خوب نخواندن کتاب‌های بد است؛ چه زندگی بس کوتاه است.»

آرتور شوپنهاور، «کتاب و نویسندگی»

آفرینش ادبی و رهاشدگی در ادبیات با درنگی بر غزلی از امیر خسرو

گل احمد بیا

● ابر می‌بارد و من می‌شوم از یار جدا
چون کنم دل به چنین روز ز دلدار جدا

ابر و باران و من و یار ستاده به وداع
من جدا گریه کنم، ابر جدا، یار جدا

سبزه نوحیز و هوا خرم و بستان سرسبز
بلبل روی سیه مانده ز گلزار جدا

ای مرا در ته هر موی به زلفت بندی
چه کنی بند ز بنم همه یکبار جدا

دیده از بهر تو، خون‌بار شد ای مردم چشم
مردمی کن، مشو از دیده خون‌بار جدا

نعمت دیده نخواهم که بماند پس از این
مانده چون دیده از آن نعمت دیدار جدا

دیده صد رخنه شد از بهر تو، خاکی زهرت
زود برگیر و بکن رخنه دیوار جدا

می‌دهم جان مرو از من و گرت باور نیست
پیش از آن خواهی، بستان و نگهدار جدا

حسن تو دیر نباید چو ز خسرو رفتی
گل بسی دیر نماند چو شد از خار جدا

علوم ادبی دومیچت اساسی دارد. شناخت
ادبی و آفرینش ادبی .

ادبیات حین آفرینش با عاطفه و خیال بر اساس درک روی‌دادها و وصف حالات و چهره‌ها و اشیا چنان برخورد می‌کند که به اثر آن، در جریان خوانش، خواننده در خود نوعی از رهاشدگی را حس می‌نماید. این رهاشدگی خواننده را استواری می‌دهد و در بیت پایانی غزل امیرخسرو که ذکر شد؛ به صورت برجسته دیده می‌شود.

ادبیات در یک موضوع با محوریت عاطفه یا مستقیماً به دقت در یک حادثه موجود کشانده می‌شود یا به‌سوی حافظه می‌رود و یا یک‌جا از حال و گذشته اثر برمی‌دارد و از آن برای ایجاد تصاویر منسجم برای القای آنچه رهاشدگی گفتیم استفاده می‌کند.

در ادبیات هر تصویر دو مینا دارد؛ مینای حسی و مینای احساسی .

عاطفه که مرکز تصویر و رویداد یا در مجموع تصاویر و رویدادها می‌باشد؛ نتیجه‌یی است از احساس یک اعجاب، یک ندا، یک حادثه درد انگیز یا فرح‌بخش و درک یک زیبایی یا عامل در بیرون که میان درون انسان و جهان بیرونی او رابطه‌یی را به‌وجود آورده است.

حین آفرینش، جهان بیرونی همانند یک نیرو می‌شود که برای فعل و انفعالات درونی که قلب مرکز آتست انگیزه می‌گردد. این انگیزه یا متوجه ذهن می‌شود و زبان؛ یا متوجه حرکت در پاها یا دست‌ها می‌گردد. ذهن و زبان براساس آن نیروهای بیرونی و این انگیزه‌های درونی به مدد خیال و تفکر دست به کار می‌شوند و تصاویر و معانی جزئی، یعنی تصویرهای اشیای مشخص و رویدادهای مرتبط با حرکت اشخاص و اشیای معین را شکل می‌دهند. تصاویر و معانی جزئی متناسب با ارزش‌های ادبی که رهاشدگی احساسی است و با تصاویر سروکار دارد؛ به‌گونه‌ی اثربخش انسجام می‌یابد.

همه‌انگهی ذهنی و عاطفی میان جهان انگیزه‌های درون (روح و قلب و عقل و فزیولوژی) و جهان نیروهای بیرونی (به شمول محرک‌های فعال در بیرون و حافظه) موجب می‌شود که آدمی راحتی حس کند؛ یا به عبارت دیگر رهاشدگی را در خود احساس نماید؛ آن‌گاه است که ادبیات اثر خود را گذاشته است.

شاعر هراندازه بر زبان و جهان درونی و جهان بیرونی برای ایجاد تصاویر و معانی مسلط باشد؛ خواننده را بیشتر

به رهاشدگی سوق می‌دهد. طوری که می‌بینیم در جریان آفرینش حس و ادراک، احساس و عاطفه و خیالات و تفکر و عقل در غزل امیر خسرو با هم موثرانه عمل کرده تا چهره مطرح در غزل او یک رویداد عاطفی را چنان روایت کند که واقعاً رخ داده است. این رویداد مربوط به وداع یاران (او و یارش) است. بعد از روایت این رویداد، خیالات برآمده

از ارتباطات روحی ناشی از حافظه میان آنها به بیان گرفته می‌شود. در چنین حال دل‌کنند از یار (رابطه احساسی

● شاعر هراندازه بر زبان و

جهان درونی و جهان بیرونی

برای ایجاد تصاویر و معانی

مسلط باشد؛ خواننده را

بیشتر به رهاشدگی سوق

می‌دهد. طوری که می‌بینیم

در جریان آفرینش حس

و ادراک، احساس و عاطفه و

خیالات و تفکر و عقل در

غزل امیر خسرو با هم

موثرانه عمل کرده تا چهره

مطرح در غزل او یک رویداد

عاطفی را چنان روایت کند

که واقعاً رخ داده است.

و عاطفی) بسیار دشوار معلوم می‌شود؛ اما در هر حال یار می‌رود و چهره مطرح در غزل می‌ماند. چه باید بکند؟ او که عشق خود را سوزان و دردناک می‌یابد و یار را بی‌لطف، به تعقل می‌پردازد و استدلال می‌کند و خطاب به یار می‌گوید: حسن تو دیر نمی‌باید چون گل از خار جدا شد دیر نمی‌ماند.

درین غزل بارش ابر وصفی است از طبیعت که چهره مطرح در شعر امیرخسرو با اشاره به آن همه‌انگهی میان جهان طبیعی

را با جهان روانی یا حال خود به‌وجود می‌آورد تا وضعیت روحی را که از تصمیم یار برای رفتن و عملی کردن تصمیم رفتن ایجاد شده؛ به بیان گیرد و آن را تجسم دهد.

او بیان می‌کند که رفتن یار باید ذهناً توسط او پذیرفته شود و روحاً بپذیرد که دل‌دار می‌رود؛ اما دل‌کنند از یار کار ساده نیست؛ یک کشمکش روانی به‌وجود آورده و درد و

غمش او را چون ابری ساخته که می‌بارد. وقتی باریدن ابر مطرح می‌شود؛ قبل از تظاهر آب، ابر آشکار می‌گردد و مقدماتی که برای باریدن در آن مطرح است. حال شخصیت مطرح در شعر امیر خسرو چون فعل و انفعالاتش تظاهر بیرونی نیافته همانند باریدن ابر است نه باران؛ زیرا باران حالت بیرونی را که گریه است نشان می‌دهد اما ابر به مقدمات باریدن یا وضع درونی شخصی که در حال گریه قرار دارد؛ اشاره دارد.

طبیعت او را به خود می‌خواند؛ او می‌بیند که طبیعت با پیشکش ابر و باران فضایی ایجاد کرده که غم‌واندوه در آن تسلط دارد. این غم و اندوه را او در خودش و یارش نیز می‌بیند. خودش و یارش که برای وداع گفتن ایستاده‌اند. درین حال، او رابطه‌یی میان ابر و یار و خودش برقرار می‌کند که آن وجه اشتراک در گریه است که هر کدام آن حالت را جداگانه دارند.

بعد از وداع، با رفتن یار وضعیت دگرگونه می‌شود. شخصیت مطرح در غزل امیر خسرو این سو و آن سو می‌بیند سبزه نوحیز است؛ هوا خرم و بستان سرسبز. درین حال می‌بیند که یارش نیست. او رفته. در چنین حال او به خود می‌بیند حس می‌کند که همانند بلبل است که گل در گل‌زار نیست و او نمی‌داند که برای کی بخواند و به‌روی کی بخندد.

او از واقعیت طبیعی به جهان خیال پناه می‌برد؛ همان‌گونه که جهان طبیعی را با

جزئیات آن دیده بود؛ حال، یار را به تصور می‌آورد و درباره زلفش می‌اندیشد که یادآوری نبود آن چنان دشوار است که بند از بندش جدا می‌کند؛ زیرا چنان به دست زدن در زیر موی او خو گرفته بود و لطف آن را حس و به آن عادت کرده بود که احساس می‌کند از نظر روانی به آن وابسته شده است. ذهنش از یار به سوی خودش می‌لغزد. به دیده خون‌بار خود متوجه می‌شود و خطاب به یار به زبانش می‌آید که یک مردی کن و ازمن جدا مشو! بعد وقتی در عادت کردن چشمش به یار یا دل‌بستگی‌اش به دلدار متوجه می‌شود؛ می‌گوید در حالتی که یار نیست؛ بهتر است چشم نداشته باشم و این گریه خوبست که مرا نابینا بسازد.

چشمم سوراخ سوراخ شده و می‌بارد؛ زود خاک رهت را بگیر و رخنه آن را که چون دیوار سوراخ شده معلوم می‌شود جدا کن!

مثلی که با استفاده از خاک و آب (گل)، درز دیوار را ترمیم می‌کنند و عیب آن را دور و جدا می‌کنند؛ آب دیده که در خاک راحت ریخته و آن را گل ساخته است؛ آن را بگیر؛ از ترکیب آن دو مرهم بساز و چاره سوراخ‌های چشم را که از آن آب جاری است؛ بکن! یعنی عامل گریه را از میان بردار! عامل گریه رفتن توست؛ رفتن کسی که شخصیت مطرح در شعر امیر خسرو قربان خاک راهش می‌شود.

آن‌گاه به وضع خود متوجه می‌شود و فریاد می‌زند که از نزدم مرو که جان می‌دهم و باز استدلال می‌کند که اگر به مردن من باورت نمی‌شود؛ همین اکنون جان مرا بستان و جدا نگهدار؛ بین می‌میرم یا نی؟

با این همه، می‌خواهد خود را تسلی بدهد و این تسلی ناشی از پیدا کردن عقیده به تغییر یار است که شخص مطرح در غزل را نسبت به وضع روحی و عاطفی نسبت به یار به تغییر وامی‌دارد، او را گل فرض می‌کند و خود را خار و می‌گوید که حسن تو دیر نمی‌ماند چنان که گل از خار جدا شد دیر نمی‌یابد.

دریچه‌یی برای تغییر در شرایط جنگی

● نظر اقتصاددان برجسته بین‌المللی درباره وضعیت اقتصادی جهان در پس از کرونا رابرت جی شیلر: «تغییرات اساسی اغلب در شرایط جنگ رخ می‌دهد. اگرچه دشمن کنونی ویروس است و یک قدرت خارجی نیست، اما عالم‌گیری این ویروس، فضایی را ایجاد کرده که امکان تغییرات در این شرایط امکان‌پذیر به نظر می‌رسد. این فضا با روایاتی از درد و رنج و قهرمانی همراه با بیماری در حال گسترش است. اپیدمی موجب همدردی میان مردم کشورهای پیشرفته و فقیر شده و دنیا کوچک‌تر و صمیمی‌تر به نظر می‌رسد. همچنین دریچه‌یی را برای ایجاد راه‌ها و نهادهای جدید از جمله اقدامات مؤثرتر برای متوقف کردن روند نابرابری باز می‌کند. ممکن است انگیزه‌یی برای ایجاد مؤسسات بین‌المللی جدید پیدا کنیم که پس از اتمام این فضا همچنان پابرجا باشند.»

معجزه اقتصادی بنگلادش

بنگلادش در سال‌های نه چندان دور به‌عنوان کشوری فقیر نام برده می‌شد، اما در یک دهه گذشته شرایط خیز اقتصادی را فراهم کرده است.

فرح ارین

● اشاره: با توجه به این‌که امروز مردم ما در بدترین شرایط اقتصادی و حالات خود به سر می‌برد؛ در راه مدنیت تصمیم گرفتیم که مدل‌های اقتصادی موفق را که از شرایطی مشابه به ما یا حداقل کمی بهتر از ما شروع به فعالیت کردند و اقتصادشان را سروسامان دادند، معرفی کنیم. البته از موضوع جنگ و ناامنی که مخل اصلی رشد اقتصاد ما است نمی‌توان صرف نظر کرد، اما با این هم این مقالات برای امیدوار ساختن نسل جوان و سازنده کشور خالی از فایده نخواهد بود.

وقتی یک اقتصاد در یک دهه تولید ملی خود را سه برابر می‌کند، بی‌شک یک «معجزه» رخ داده است. بنگلادش کشوری است که در سال‌های نه چندان دور به‌عنوان کشوری فقیر نام برده می‌شد، اما در یک دهه گذشته با سیاست‌گذاری مناسب شرایط خیز اقتصادی را فراهم کرده است. راز رشد اقتصادی این کشور ۱۶۰ میلیون نفری این بوده که توانسته از فرصت‌های به‌وجود آمده، نهایت استفاده را برای افزایش تولید ببرد. در حال حاضر بیش از ۸۰ درصد تولید این کشور در صنعت پوشاک بوده است.

این کشور توانسته با بهره‌گیری از تکنالوژی، تعامل و تجارت با کشورهای دنیا، فراهم کردن فضای رقابتی برای بنگاه‌ها، روش‌های جدید تامین مالی و بهره‌گیری درست از نیروی کار ارزان، در مسیر خیز اقتصادی گام بردارد. مطابق پیش‌بینی‌ها، تا سه سال آینده این کشور جزو کشورهای توسعه‌یافته قرار خواهد گرفت و پیش‌بینی می‌شود تا ۵ سال آینده تولید ناخالص داخلی آن به حدود ۵۰۰ میلیارد دلار برسد.

روش درست خصوصی‌سازی

اوایل دهه ۸۰ میلادی و به موجب خصوصی‌سازی در اقتصاد، هزاران ثروتمند در بنگلادش به وجود آمد که هر کدام بیشتر از ۱۰۰ هزار دلار سرمایه در دست داشتند. این طبقه ثروتمند به مرور به‌عنوان فعالان اقتصادی به دنبال تکنالوژی‌های جدید برای سرمایه‌گذاری مولد رفتند و همه این‌ها همزمان شانس جدیدی بود که به اقتصاد بنگلادش رو کرده بود.

سرمایه‌گذاری خارجی

در همین حین بنگلادش خوش‌شانس بود که در بدنه جامعه، طبقه سرمایه‌دار جدیدی در حال شکل گرفتن بود و ساختار سیاسی و در راس آن رییس‌جمهور به سرمایه‌گذاری خارجی برای ارتقای تکنالوژی اهمیت می‌داد.

اقبال خارجی برای اقتصاد

در سال ۱۹۷۳ و در جریان موافقت‌نامه مالتی فیبر (MFA) کشورهای اروپایی و آمریکا توافق کردند که مقدار پوشاک وارداتی خود از کشورهای در حال توسعه را محدود کنند. در جریان این توافق سهمیه‌یی به کشورهای صادرکننده پوشاک داده شد و به موجب آن کشورهایمانند جاپان و کوریا نمی‌توانستند به اندازه قبل صادرات داشته باشند. این توافق، کشورهای فقیر و توسعه‌نیافته‌یی مانند بنگلادش را شامل محدودیت صادرات نمی‌کرد.

مزیت دست‌مزد ارزان

صنعت پوشاک از صنایعی است که به نیروی کار بیشتری نیاز دارد و در نتیجه در کشورهای کمتر توسعه‌یافته و پرجمعیت با صرفه‌تر است. بنگلادش در حال حاضر نسبت به رقبای خود در زمینه این کسب و کارها مزیت نسبی

- ساختار سیاسی در بنگلادش به این پختگی رسیده بود که بتواند در راستای تسهیل کسب و کارهای اقتصادی از تجربه بقیه کشورها استفاده کند.

بیشتری دارد به‌عنوان نمونه حداقل حقوق در بنگلادش در حدود ۴۱ درصد حداقل حقوق در کشورهای مشابه مانند ویتنام و چین است.

تکنالوژی و حکمرانی

در تمام کشورها مقررات باید به‌گونه‌یی تنظیم شوند که تکنالوژی توان تداوم و گسترش را داشته باشد و براساس تیوری بازار آزاد در

یک کشور می‌تواند زمینه یادگیری سازمانی را در یک اقتصاد به‌وجود آورده و از همین راه، بهره‌وری و تکنالوژی را نیز افزایش دهد؛ اما در کشورهای توسعه‌نیافته که با بازار آزاد ندارند یا در نظام بازار آزاد عدم رعایت قوانین بسیار شایع است، تکنالوژی نمی‌تواند برای بلندمدت دوام بیاورد.

حرکت به سمت حکمرانی کارآمد

ساختار سیاسی در بنگلادش به این پختگی رسیده بود که بتواند در راستای تسهیل کسب و کارهای اقتصادی از تجربه بقیه کشورها استفاده کند. برای مثال در سیستم بانک‌داری از نظام اعتبارنامه با پشتوانه (Back-to-Back Letters of Credit) استفاده می‌کنند. این سیستم از دو اعتبارنامه اسنادی (Letter of Credit) همزمان در کشور مقصد و واسطه تشکیل شده است.

یعنی اگر شرکت بنگلادشی نیازمند مواد اولیه از خارج بود، سیستم بانکی در این کشور می‌تواند به شرکت واسطه تضمین دهد که به محض رسیدن کالا، پول آن پرداخت می‌شود و آن شرکت واسطه نیز (مثلاً در چین) به سیستم بانکی کشور خود وصل شده و به شرکت فروشنده آن کالا تضمین می‌دهد که اگر هم منابع مالی کافی در اختیارش نبود سیستم بانکی به موقع با آن تسویه‌حساب خواهد کرد.

چشم‌انداز مناسب رشد اقتصادی

جمعیت جوان تحصیل کرده و گسترش روزافزون شهرها نشان می‌دهد که رشد اقتصادی در کشور، پتانسیل این را دارد که همچنان به مسیر خود ادامه دهد.

چالش‌های پیش‌روی اقتصاد

به‌رغم رشد‌های قابل‌توجه در بنگلادش، اقتصاد این کشور همچنان با مشکلات بسیاری دست‌وپنجه نرم می‌کند؛ برای نمونه جمعیت زیاد در شهرها و ضعف زیرساخت‌ها، باعث شده که تداوم رشد در کشور مشکل شود.

مشکلات محیط‌زیستی، مهاجرت برخی از جمعیت جوان به خارج، کم بودن سرمایه‌گذاری‌های مستقیم خارجی و تک‌محصولی‌بودن اقتصاد، همگی از دیگر موانعی هستند که رشد اقتصادی سال‌های آینده را با تهدید روبه‌رو می‌کنند.

پایتخت نابسامان و مدیریت زباله

تحقیقی از مؤسسه سبز جوانان افغانستان در کابل

● اشاره: پروژه مشاوره و تحقیق راجع به تنظیم و مدیریت زباله، در جریان یک ماه در پنج محل از شهر کابل راه‌اندازی و اجرا شده است. این تحقیق براساس پلان از پیش از تعیین شده در ساحات هموار و پلانی (کارته ۳، کارته ۴ و خوشحال خان در ناحیه ۵) و دو ساحه هموار غیرپلانی (محلّه دیوان بیگی در ناحیه ۵) و یک ساحه کوهستانی (کول حشمت خان در ناحیه هشتم شهر کابل) اجرا شده است.

هدف مجموعی این تحقیق، دریافت راه کارهای عملی جهت اعمال تغییرات تأثیرگذار در پالیسی‌ها و عملکردهایی است که تأثیرگذاری ملموسی را در مدیریت و تنظیم زباله در سراسر افغانستان داشته باشد. مقصد این تحقیق، پیدا کردن وضعیت موجود، رویکردهای عملی، دلایل و عوامل این وضعیت، چالش‌ها، معلومات و پیشنهادهای منطقی و معقول و مناسبی است که راهکارهای عملی را جهت مدیریت مطلوب زباله در شهر کابل پیدا نماید. این تحقیق سه روش عملیاتی (سروی، مصاحبه و مطالعه) را مد نظر گرفته است. این مسأله نیز قابل ذکر است که دو دستاورد قابل ملاحظه در این تحقیق حاصل شده است:

الف) تشخیص وضعیت جاری یا موجود مدیریت زباله‌های جامد در شهر کابل از طریق ابزارهای متنوع تحقیقی.

ب) تهیه و ارائه راه‌های منطقی و پیشنهادها و طی مراحل مناسب جهت مدیریت زباله.

این پروژه مبتنی بر ارائه راه کارها و پیشنهادها مؤثر جهت مدیریت زباله در سطح پالیسی برای شهر کابل، به‌خصوص برای نهادهای مرتبط چون شاروالی می‌باشد.

ساخت زباله

اکثر پاسخ‌دهندگان در این بخش، باورمند هستند که زباله هنوز در جامعه شهری افغانستان از جمله شهر کابل که باید نمادی از مدنیت شهری را به نمایش بگذارد، تعریف درستی نشده و اقدام مؤثری جهت اهمیت مدیریت و تنظیم آن از سوی ساکنان پایتخت صورت نگرفته است. به همین دلیل برخورد ساکنان پایتخت با زباله به گونه‌یی نیست که نمایانگر یک رفتار مدنی و شهری باشد.

اما اینکه چه مسایل و عواملی در پی این ناهنجاری نهفته است، پاسخ کلی را می‌توان در این اظهارات برجسته کرد: «عوامل تعیین کننده رفتار در رابطه با محیط عبارتند از:

عوامل نگرشی، شامل هنجارها، باورها و ارزش‌ها

این عوامل را می‌توان در قالب مفاهیمی چون پیش‌فرض‌های کلی در زمینه محیط، باورها و هنجارهای مشخص رفتاری، نگرش‌های ضد محیط، هزینه/فایده متصور از یک کنش مورد بررسی قرار داد.

عوامل زمینه‌یی (بیرونی)

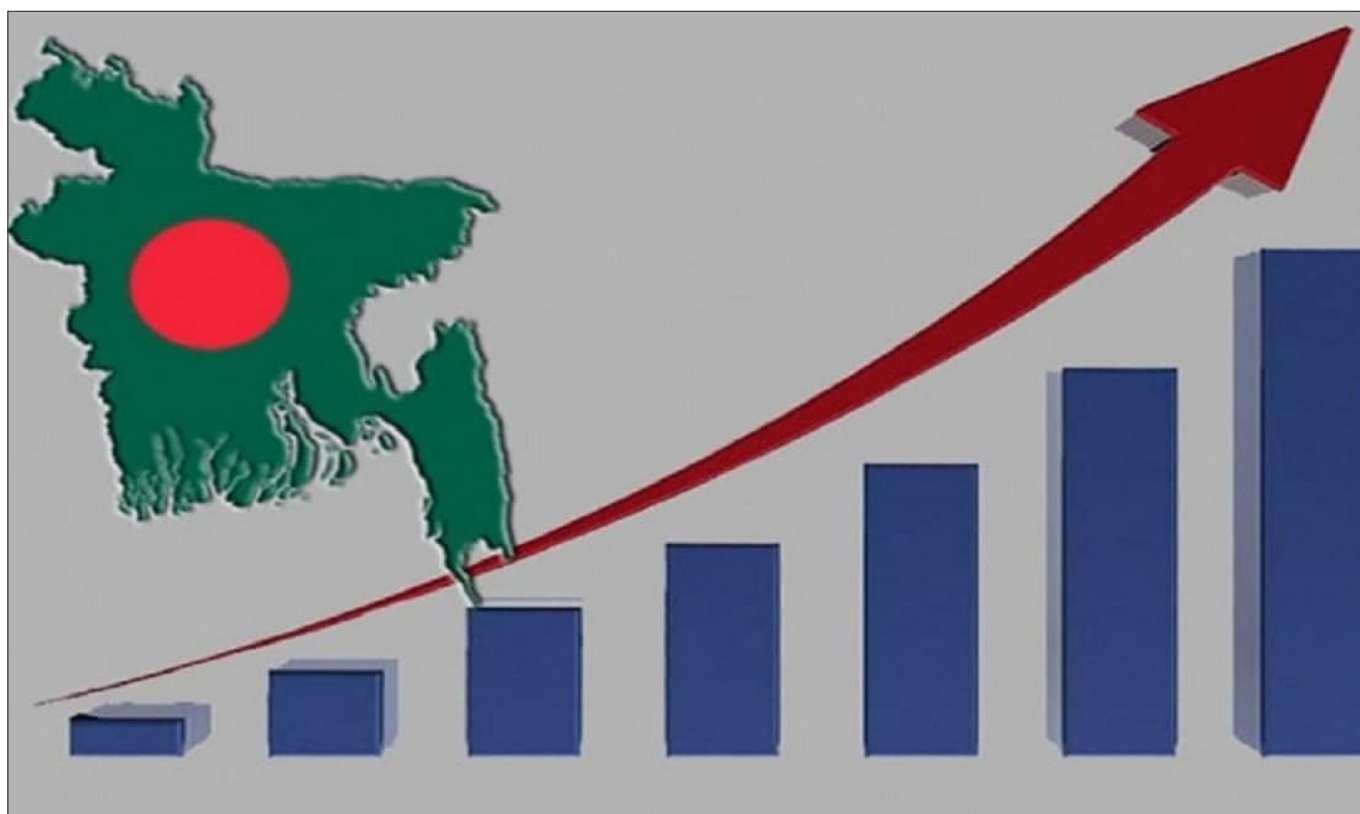
این عوامل شامل انتظارهای اجتماع، تبلیغات، قوانین دولتی، عوامل قانونی و نهادهای دیگر، شرایط مختلف اجتماعی، اقتصادی و سیاسی کلان می‌شود. شرایط تسهیل کننده محیطی تأثیر مستقیم بر نحوه مدیریت زباله توسط مردم دارد. شرایط تسهیل کننده به حضور و غیاب شرایطی اشاره دارد که اجرای یک رفتار مشخص را آسان می‌کند.

در واقع ممکن است فرد قصد انجام رفتاری را داشته باشد که شرایط و محیط زیست از آن حمایت کند و یا مانع آن رفتار شود. محیط کثیف بر زباله‌پراکنی تأثیر مستقیم دارد. همچنین فقدان امکانات مربوط به دفع مناسب زباله بر زباله‌پراکنی تأثیر به‌سزایی دارد. فقدان امکانات مربوط به دفع مناسب زباله به شرایطی چون عدم وجود سطل زباله، پر بودن سطل زباله، فاصله زیاد سطل‌های زباله از هم اشاره دارد. در واقع فقدان خدمات شرایط را برای زباله‌ریزی افراد تسهیل می‌کند. در اینجا ما می‌توانیم یک نوع رابطه غیر مستقیم بین فقر و فرهنگ مدیریت زباله بباییم. در جوامع فقیر سهولت‌ها و امکانات مرتبط به دفع مناسب زباله کم است و از این جهت شکل‌گیری یک فرهنگ اجتماعی مدیریت درست زباله در این جوامع تا حدی مشکل‌تر است. وقتی ما از مردم انتظار داریم که زباله‌های شان را در سرک‌ها نریزند، باید امکانات مناسب را برای آنها فراهم سازیم تا زباله را در محلی که تعیین شده است بریزند.

عوامل عادت‌ی

عادت یک عامل کلیدی تبیین رفتار محیطی است. عادت به زباله‌پراکنی، بر زباله‌پراکنی تأثیر مستقیم دارد. این عامل فقیر و غنی نمی‌شناسد، بل در جوامع با فرهنگ پایین محیطی، افراد غنی به دلیل تولید بیشتر زباله، بیشتر موجب آلودگی محیطی می‌شوند. در صورت وجود عادات نامناسب، حتی اگر امکانات مربوط به دفع مناسب زباله هم موجود باشد مثلاً زباله‌دانی‌ها در دسترس باشند، اما افراد به جای ریختن زباله در داخل زباله‌دانی، آن را در اطراف زباله‌دانی می‌ریزند. اما اینکه کدام یک بیشتر مقصر بوده و در این خصوص مسوولند، پاسخ شامل هردو (مردم و دولت) بوده است. چرا که به باور کارشناسان، مدیریت درست زباله بدون مشارکت دولت و مردم امکان‌پذیر نیست، اما مسوول اولیه در این زمینه دولت است. دولت باید با تدوین پالیسی‌ها و مقررات لازمه و همچنین طرح راه کارهای مؤثر به مدیریت درست زباله بپردازد و در عین حال مردم را نیز در این روند دخیل بسازد. با توجه به اینکه تولید کننده اصلی زباله مردم هستند، دخیل ساختن مردم در مدیریت زباله خیلی مهم است. از اینجا است که مسوولیت متوجه مردم نیز می‌شود.

ادامه دارد...

مایکروسافت کمک‌های مالی به مخالفان بایدن را متوقف می‌کند

شرکت مایکروسافت روز گذشته اعلام کرد کلیه کمک‌های مالی به قانون‌گذاران آمریکایی که با صدور گواهی‌نامه انتخاب جو بایدن به‌عنوان رییس‌جمهوری آمریکا مخالفت کرده‌اند را تا سال ۲۰۲۲ میلادی متوقف می‌کند.

این تولیدکننده نرم‌افزار کمک‌های مالی به مقامات و سازمان‌هایی که نسبت به انتخابات ریاست‌جمهوری اعتراض کردند یا خواستار لغو نتایج آن شدند را نیز در همین فاصله زمانی تعلیق می‌کند. مایکروسافت در بیانیه‌ی اعلام کرد با کسب و کارها و سازمان‌های دیگری مذاکره می‌کند که خواهان تقویت دموکراسی هستند. در بیانیه این شرکت آمده است: وقایع اخیر چالش‌هایی در کمیته‌های اقدام سیاسی (PAC) شرکت‌های مختلف به وجود آورده است.

برد اسمیت، رییس مایکروسافت، در ۲۱ جنوری به کارمندان اعلام کرد طی ۴ سال گذشته ۲۰ درصد کمک‌های مالی کمیته اقدام سیاسی این کشور به افرادی تعلق گرفته که مخالف کالج الکترال بوده‌اند. کالج الکترال یا مجمع گردانندگان آخرین مرحله از روند طولانی‌گزینه ریاست‌جمهوری آمریکا است. کمیته اقدام سیاسی در ده‌ها شرکت بزرگ آمریکایی کمک‌های مالی به ۱۴۷ سناتور و اعضای کنگره را متوقف کرده‌اند که با تایید گواهی انتخاب جو بایدن به‌عنوان رییس‌جمهوری مخالف بوده‌اند. برخی از این شرکت‌ها عبارتند از والمارت، ماریوت، AT&T، آمازون کام کست و امریکن اکسپرس.

این درحالی است که کمیته‌های اقدام سیاسی گوگل و جنرال الکتریک نیز کمک‌های مالی تا سال ۲۰۲۲ میلادی را متوقف کرده‌اند.

رندر و مشخصات سه موبایل اقتصادی جدید موتورولا فاش شد

گزارش جدید خبرگزاری GSMarena نشان می‌دهد موتورولا در حال آماده‌شدن برای رونمایی موبایل‌های جدید سری G و E است که دو دستگاه از آن‌ها مدتی پیش در شایعه‌ها با نام Moto Capri و Moto Capri Plus مطرح شدند. به‌تازگی اعضای رسانه‌های XDA و Techniksnews رندر منتسب به دو این موبایل Capri را فاش کرده‌اند که در نهایت قرار است موتورولا موتورولا جی ۱۰ (Motorola Moto G10) و موتورولا موتورولا جی ۳۰ (Motorola Moto G30) نامیده شوند. دو موبایل مذکور به‌ترتیب مدل‌های Capri Plus و Capri هستند و اطلاعات فاش شده نخستین بار مشخصات و رندر موتورولا موتورولا جی ۷ پاور (Motorola Moto EV Power) را نیز فاش می‌کنند. موبایل Moto G10 با لقب Capri شناخته می‌شود و قرار است ارزان‌قیمت‌ترین موبایل سری Moto G موتورولا در سال ۲۰۲۱ باشد و با قیمت ۱۸۰ دلار به بازار بیاید. این موبایل به صفحه‌نمایشی با بریدگی قطره‌ی‌شکل و وضوح HD+ و نرخ نوسازی ۶۰ هرتز مجهز است. درحال حاضر، اطلاعاتی از ابعاد صفحه‌نمایش موبایل Moto G10 نمی‌دانیم.

موتورولا موتورولا G10 ملقب به Capri

در پزل پشتی موبایل موتورولا موتورولا G10 به احتمال بسیار زیاد پلاستیکی است و الگوی موج‌دار دیده می‌شود و از دوربین اصلی ۴۸ مگاپیکسلی به همراه دوربین ماکرو ۲ مگاپیکسلی و دوربین عمق‌سنج ۲ مگاپیکسلی میزبانی می‌کند.

دومین موبایل فاش‌شده موتورولا G30 است که با لقب Capri Plus شناخته می‌شود و طبق شایعه‌های پیشین، شماره‌مدلش XT۲۱۲۹ است. طراحی کلی موبایل موتورولا G30 شبیه به G10 است؛ با این تفاوت که در G30 از پزل پشتی بافت‌دار خبری نیست و به جای آن پنلی صاف و استانداردتر را شاهد هستیم. ظاهراً این موبایل قرار است به صفحه‌نمایش ۹۰ هرتز و دوربین سلفی ۱۳ مگاپیکسلی مجهز باشد.

موتورولا موتورولا G30 ملقب به Capri Plus

موبایل موتورولا G30 احتمالاً به پردازنده اسنپدراگون ۶۶۲ و ۴ یا ۶ جی‌بی حافظه رم و ۶۴ یا ۱۲۸ جی‌بی حافظه ذخیره‌سازی مجهز خواهد شد. پزل عقبی موتورولا G30 از دوربین اصلی ۶۴ مگاپیکسلی میزبانی می‌کند که در کنار آن دوربین ۱۳ مگاپیکسلی فوق‌عریض و دو دوربین ۲ مگاپیکسلی به چشم می‌خورند. یکی از دوربین‌های دومگاپیکسلی لنز ماکرو خواهد داشت و از دوربین دوم برای عمق‌سنجی صحنه بهره برده خواهد شد. موبایل موتورولا Moto G30 احتمالاً با قیمت ۲۱۶ دلار در رنگ‌های سیاه (Phantom Black) و آبی (Pastel Sky) به بازار عرضه می‌شود.

کناره‌گیری دومین مرد ثروتمند جهان از مدیرعاملی «آمازون»

جف بزوس: «تا شش‌ماه دیگر از مدیرعاملی این شرکت عظیم کنار می‌روم.» وی البته مدیر اجرایی آمازون خواهد بود. جای او را اندی جسی، یکی از مدیران ارشد آمازون خواهد گرفت. بزوس گفته بازنشسته نخواهد شد که با این کار فرصت بیش‌تری برای رسیدگی به سرمایه‌گذاری‌های دیگرش چون پروژه بلو اوربجین برای ساخت راکت‌های فضایی، روزنامه واشنگتن‌پست و صندوق زمین بزوس خواهد داشت.

مدیته

madanyatdaily.com

معلومات

سال دهم | سه‌شنبه ۲۱ دلو ۱۳۹۹

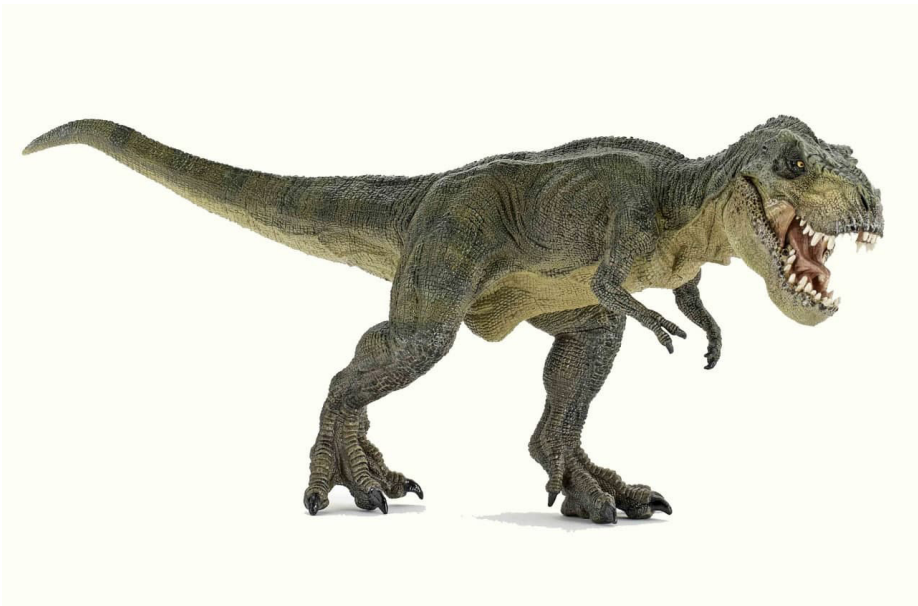
دایناسورها

تحقیقات نشان می‌دهد دایناسورهای ددپا به احتمال زیاد نیاکان پرندگان هستند

گردآورنده: نجمه‌رسا

امروزه در موزه تاریخ طبیعی آمریکا و کلکسیون مارش در دانشگاه ییل نگهداری می‌شوند. از آن پس، تجسس برای کشف دایناسورها در سراسر جهان، حتی در جنوب‌گان وسعت یافت. امروزه آمریکای جنوبی به‌ویژه آرژانتاین و چین که در اعماق خاک‌های آن فوسیل‌های دست‌نخورده و اسکلیت‌های کاملی پیدا شده‌اند، مورد توجه خاصی قرار می‌گیرند.

بزرگ‌ترین دایناسور جهان دانشمندان می‌گویند فوسیل بزرگ‌ترین موجودی که تاکنون روی کره زمین زندگی کرده را در آرژانتاین پیدا شده است. طول این دایناسور ۴۰ متر و ارتفاع او ۲۰ متر بوده است. این دایناسور عظیم‌الجثه که وزن او حدود ۷۷ تن (برابر مجموع وزن ۱۴ فیل آفریقایی) تخمین زده می‌شود، گیاه‌خوار بوده و احتمالاً در آخرین دوره حیات دایناسورها بروی کره زمین می‌زیسته است.

دانشمندان می‌گویند این فوسیل متعلق به یکی از گونه‌های تایتاناسورهاست که در دوره کرتاسه زندگی می‌کردند. دوره کرتاسه میان دوره‌های تریاس و ژوراسیک، سومین دوره میان زیستی است که حدود ۶۵ میلیون سال پیش بوده است. دوره کرتاسه ۷۰ میلیون سال به طول انجامیده است.

این فوسیل که فقط استخوان ساق پای او به اندازه قد یک انسان است، ابتدا مورد توجه یک دهقان در منطقه فلیچا قرار گرفت. جایی که حدود ۲۵۰ کیلومتری غرب پاتاگونیا واقع شده است.

دانشمندان بر اساس سن لایه‌های زمین و صخره‌هایی که فوسیل‌ها در میان آن‌ها قرار گرفته بودند تخمین می‌زنند دایناسورهای غول‌پیکر گیاه‌خوار حدود ۹۵ تا ۱۰۰ میلیون سال پیش در جنگل‌های پاتاگونیا می‌زیسته‌اند. بزرگ‌ترین فوسیلی که پیش از این یافت شده بود نام آرژانتیناسور به‌خود گرفته بود و ۷ تن سبک‌تر از این فوسیل جدید بود.

با وجود این، داکتر پل برت، دایناسورشناس موزیم طبیعی لندن، می‌گوید برای اطمینان کامل باید بیش‌تر روی بقایای کشف‌شده تحقیق کرد. او پیدا کردن ۱۵۰ استخوان متعلق به این گونه جدید دایناسور کمک بزرگی به تحقیقات در این باره می‌کند چرا که محققان وزن و اندازه ریکاردادار قبلی یعنی آرژانتیناسور را تنها بر اساس چند استخوانی که پیدا کرده بودند، تخمین زدند.

«خیلی جالب توجه است که ما یک ساروپودا (زیرگونه تایتاناسور) دیگر پیدا کرده‌ایم، اما برای این که بتوانیم دقیق بگویم که این گونه از دایناسورها تا چه اندازه می‌توانستند بزرگ شوند، نیاز به یافتن نمونه‌های دیگری از این گونه است.»

را کاهش داد، دایناسورهای بازمانده هنوز هم بزرگ‌تر از پستانداران بودند و قادر بودند که موقعیت خود را حفظ کنند و آن دودمان‌های اصلی را فراهم آورند که فرگشت دوباره از آن‌ها جانوران بزرگ را به‌وجود می‌آورد.

تنها هنگامی که دایناسورها در جریان انقراض پایان کرتاسه از میان رفتند، پستانداران به داخل مناطق مسکونی خالی راه یافتند تا به نوبه خود بر محیط خشکی چیرگی یابند.

سابقه شناخت دایناسورها به قرن‌ها پیش بازمی‌گردد. بدون این که لزوماً به این نام شناخته شوند یا حتی درک درستی از آن‌ها بشود.

چینایی‌ها آثار و استخوان‌های یافت‌شده آن‌ها را به اژدها نسبت می‌دادند. درحالی که اروپاییان آن‌ها را بقایای نفیلیم یا موجوداتی غول‌آسا که در طوفان بزرگ کشته شدند می‌دانستند.

ایگوانودون، اولین گونه‌ی بود که در سال ۱۸۲۲ توسط زمین‌شناس انگلیسی گیدییون

دایناسورها گروهی از خزندگان مهره‌دار بودند که حدود ۲۳۵ میلیون سال پیش در دوره تریاس پسین به‌وجود آمدند و در جریان رویداد انقراض تریاس-ژوراسیک به‌صورت جانوران برتر در خشکی درآمدند و سلطه آن‌ها بر خشکی تا پایان دوره کرتاسه ادامه یافت. با وقوع رویداد انقراض کرتاسه-پالیوژن بیش‌تر آن‌ها به غیر از یک‌تبار که امروزه پرندگان خوانده می‌شوند منقرض شدند.

بررسی بازمانده‌های کهن‌بال (آرکیوپترکس) در ۱۸۶۱ نشان‌دهنده رابطه‌ی بین دایناسورها و پرندگان است. دانشمندان امروزه در اسکلیت پرندگان، استخوانی را پیدا کرده‌اند که فقط در دایناسورها وجود داشته‌است. صرف نظر از حضور اثرهای سنگ‌واره‌شده، نیاپرنده خیلی شبیه آراسته‌آرواره (دایناسور درنده کوچک) است.

تحقیقاتی که در حدود سال ۱۹۷۰ انجام شده نشان می‌دهد دایناسورهای ددپا به احتمال زیاد نیاکان پرندگان هستند؛ در واقع، بسیاری از دیرین‌شناسان، پرندگان را مانند دایناسورهای بازمانده در نظر می‌گیرند و بر این باورند که دایناسورها و پرندگان باید با هم زیر یک‌گونه قرار داده شوند. امروزه ۱۰۰۰ گونه از پرندگان به این گروه تعلق دارند.

حدوداً نیمه نخست قرن ۲۰، دانشمندان دایناسورها را جانورانی تنبل، خنگ و خون‌سرد به‌شمار می‌آوردند. با این وجود، تحقیقات گسترده انجام‌شده در سال ۱۹۷۰ این نظریه را تایید می‌کند که آن‌ها حیواناتی با دگرگونی‌های بدنی زیاد بودند و اغلب خود را با واکنش‌های متقابل اجتماعی سازگار می‌کردند. مدرکی از پرندگانی مربوط به دسته ددپایان شدیداً این تغییر نظریه را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

از زمانی که اولین فوسیل‌های دایناسور در سده نوزدهم‌میلادی شناخته شدند اسکلیت آن‌ها زیننده موزیم‌های سراسر دنیا شده‌اند و دایناسورها بخشی از فرهنگ جهانی شده‌اند و میان کودکان و بزرگسالان باقی خواهند ماند. آن‌ها در پر فروش‌ترین کتاب‌ها و فلم‌ها (مانند پارک ژوراسیک)، چهره بوده‌اند و هر یافته تازه‌ی از دایناسورها را رسانه‌ها پوشش می‌دهند. اغلب به‌طور غیررسمی هرگونه خزنده پیشاتاریخ نظیر دواندازه‌دندان، خزندگان بال‌دار و ماهی‌خزنده‌سانان، پلسیوسور و موساسور را نیز دایناسور می‌نامند. در حالی که به‌معنای دقیق کلمه هیچ یک از جانوران یادشده دایناسور نیستند.

از آن‌جا که پستانداران در مقایسه با خزندگان امروزی هوشیارتر و فعال‌تر هستند این پرسش پیش می‌آید که چرا آن‌ها برای مبارزه‌جویی با دایناسورها زودتر از این به مناطق تحت فرمانروایی دایناسورها نیامدند. یکی از دلایل محتمل آن است که خود دایناسورها فعال، هوشیار و خون‌گرم بوده‌اند.

وضع خاص بدن دایناسورها حاکی از چابکی آن‌هاست. استخوان‌های آن‌ها در مقایسه با استخوان‌های چهارپایان خون‌گرم و خون‌سرد امروزی، دارای مجراهایی است که نشان‌دهنده خون‌گرمی آن‌هاست. سنگ‌واره‌هایی که نسبت شکارچی به شکار را نشان می‌دهد، از این حکایت می‌کند که دایناسورها، همچون پستانداران خون‌گرم و برخلاف خزندگان خون‌سرد به مقادیر زیادی غذا نیاز داشته‌اند. اگر دایناسورها خون‌گرم بودند، این موضوع به توضیح چیرگی درازمدت آن‌ها کمک می‌کند. دایناسورها بزرگ‌تر از پستانداران هم‌زمان خود بوده‌اند؛ حتی دایناسورهایی که تازه از تخم خارج می‌شدند از بیش‌تر پستانداران بزرگ‌تر بوده‌اند. واضح است که پستانداران نقش جانوران کوچک و دایناسورها نقش جانوران بزرگ را ایفا می‌کردند. حتی هنگامی که چندین رویداد انقراض گوناگون تنوع دایناسورها

مانتل که متوجه تشابهاتی میان فوسیل‌های آن و ایگوانای امروزی شده بود، کشف شد. اولین مقاله علمی درباره دایناسورها دو سال بعد توسط ویلیام باکلند، استاد دانشگاه آکسفورد و در رابطه با مگالوسور که فوسیل آن به تازگی در نزدیکی آکسفورد کشف شده بود، منتشر شد. مطالعه این جانوران به زودی مورد توجه همایش‌های علمی اروپایی و آمریکایی شد و در سال ۱۸۴۲، باستان‌شناس انگلیسی، ریچارد اوون، واژه دایناسور را اختراع کرد. او مشاهده کرد که در میان بقایای دایناسورهایی که تا آن زمان کشف شده بودند تشابهاتی وجود دارد، به‌همین دلیل تصمیم گرفت رده‌بندی جدیدی تهیه کند. او با کمک همسر ملکه ویکتوریا موزیم تاریخ طبیعی لندن را به‌وجود آورد تا کلکسیون ملی فوسیل‌ها و بقایای دایناسورها را به نمایش بگذارد.

یکی از اولین دایناسورهایی که در آمریکا کشف شد، هادروسور فولکی بود که در سال ۱۸۵۸ در نیوجرسی کشف شد. این اکتشاف بسیار مهم بود، چرا که این اولین اسکلیتی بود که تقریباً به‌طور کامل پیدا شده بود، و در ضمن نشان می‌داد که این جانور بدون شک دوپا بوده‌است. تا این زمان دانشمندان فکر می‌کردند که دایناسورها همچون مارمولک‌ها بر روی چهار پای خود حرکت می‌کردند.

این اکتشاف ابتدای دوره شکار سنگ‌واره دایناسورها در آمریکا بود، به‌طوری‌که رقابت شدید میان ادوارد درینگر کوپه و اتنیل چارلز مارش، به جنگ استخوان معروف شد. این درگیری تقریباً ۳۰ سال، تا ۱۸۹۷، سال مرگ کوپ (که تمام دارایی خود را در این راه خرج کرده بود) انجامید. به این ترتیب مارش که تحت حمایت مالی سازمان زمین‌شناسی آمریکا بود از این جنگ پیروز بیرون آمد. کلکسیون کوپ

پوتین به رییس مجلس ایران وقت ملاقات نداد

محمدباقر قالیباف رییس مجلس ایران در سفرش به روسیه به می خواست با ولادیمیر پوتین رییس جمهوری روسیه دیدار کند اما آقای پوتین به او وقت ملاقات نداد.

به گزارش العربیه، در حالی که قرار بود، قالیباف در اولین سفر خارجی خود به عنوان پیک رهبر ایران به دیدار پوتین برود، این دیدار به دلیل پروتکل های ویژه کرملین در دوران کرونا لغو شده است.

از روز شنبه (۱۸ دلو) تیم مشاورین رییس مجلس ایران با مانور

بسیار و تاکید بر این که قالیباف به عنوان «امین و فرستاده رهبر» انتخاب شده و قرار است که پیام مکتوب و مهم علی خامنه‌یی را به پوتین برساند، فضای رسانه‌یی را برای این سفر آماده کردند. از سوی هم، برخی ناظران این ماجرا را به انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۰ ایران ارتباط داده‌اند و رفتارهای قالیباف را تلاش عجولانه برای تبلیغات انتخاباتی دانسته که دست‌مایه طنز و تمسخر در فضای مجازی شده است.

قالیباف پیش از سفر سه روزه به مسکو، در نشست خبری در میدان هوایی مهرآباد تهران به خواست علی خامنه‌یی رهبر ایران بر روابط راهبردی با روسیه اشاره کرد و افزوده بود که مشترکات زیادی میان ایران و روسیه در مسایل منطقه‌یی و جهانی وجود دارد و این مستلزم هماهنگی بیشتر برای پیشبرد نگاه‌های مشترک «در چارچوب تشکیلات جدیدتر» است.

واشنگتن خواستار توقف فوری حملات حوثی‌ها به سعودی شد

وزارت خارجه ایالات متحده روز دوشنبه (۲۰ دلو) با ابراز نگرانی شدید در مورد حملات مکرر حوثی‌ها، خواستار توقف فوری حملات شبه‌نظامیان مورد حمایت ایران در داخل یمن و علیه مناطق غیرنظامی در جنوب پادشاهی عربستان سعودی شد.

به گزارش العربیه، این وزارت در بیانیه‌یی از شبه‌نظامیان حوثی خواست تا عملیات برهم‌زننده ثبات را متوقف و به‌طور سازنده به تلاش‌های بین‌المللی برای برقراری صلح در یمن بپیوندند.

وزارت خارجه آمریکا در این بیانیه اعلام کرد، در حالی که رییس جمهوری آمریکا گام‌هایی را برای پایان دادن به جنگ یمن برمی‌دارد و پادشاهی سعودی نیز ورود به روند گفتگوها برای پایان دادن به بحران را تایید کرده، ایالات متحده عمیقاً از ادامه حملات حوثی‌ها ابراز نگرانی می‌کند.

این وزارت، همچنان از شبه‌نظامیان حوثی خواست تا فوراً حملات علیه غیرنظامیان در داخل خاک سعودی را متوقف سازند و نیز هر حملات نظامی جدیدی در داخل یمن که جز سختی و رنج بیشتر برای مردم یمن چیزی به همراه نخواهد داشت، را متوقف کنند.

در این بیانیه، وزارت خارجه با بیان این که اکنون زمان آن رسیده تا به جنگ یمن پایان داده شود، از حوثی‌ها خواست تا از اقدامات برهم‌زننده ثبات امتناع ورزیده و پای‌بندی خود به مشارکت سازنده در تلاش‌های مارتن گریفیتس فرستاده ویژه سازمان ملل برای برقراری صلح را اظهار کنند.

با این همه، ائتلاف عربی حمایت از دولت قانونی یمن یک‌شنبه (۱۹ دلو) از ره‌گیری و سرنگونی ۴ فروند پهپاد حوثی بمب‌گذاری شده که به سوی خاک سعودی هدایت شده بود، خبر داد.

ائتلاف عربی اعلام کرد این ۴ پهپاد حوثی طی ۳ حمله جداگانه به سوی سعودی هدایت شده بودند که در آخرین آن پهپاد بمب‌گذاری شده توسط ائتلاف ره‌گیری و منهدم شد.

ادامه حملات حوثی‌ها علیه سعودی موجی از محکومیت‌ها و واکنش‌های گسترده عربی را به‌دنبال داشته و در این راستا، کشورهای مصر و اردن و نیز شورای همکاری خلیجی و سازمان همکاری اسلامی ادامه حملات حوثی‌ها علیه سعودی را به شدت محکوم کردند.

بایدن: برای بازگرداندن ایران به میز مذاکره، تحریم‌ها را لغو نمی‌کنیم

جو بایدن، رییس جمهوری آمریکا می‌گوید که حاضر نیست برای بازگرداندن ایران به میز مذاکره، تحریم‌ها را لغو کند. بایدن که در یک گفتگوی تلویزیونی با شبکه سی‌بی‌اس صحبت می‌نمود، به صراحت بیان کرد: «این ایران است که باید به تعهدات خود بازگردد و سپس آمریکا تحریم‌ها علیه تهران را لغو خواهد کرد.» اظهارات آقای بایدن در حالی مطرح می‌شود که علی خامنه‌یی، رهبر ایران روز یک‌شنبه (۱۹ دلو) تاکید کرده بود: تا زمانی که تحریم‌های ایران به صورت عملی برداشته نشود، تهران به تعهدات برجای خود بازخواهد گشت.

برای دومین بار نخست‌وزیر اسرائیل به جلسه محکمه‌اش حضور یافت

تجدید نظر می‌تواند در قدرت بماند که چنین روندی ممکن است ماه‌ها یا سال‌ها طول بکشد. برخی از ناظران بین‌المللی گفته‌اند که در این صورت، توانایی نخست‌وزیر برای اداره کشور زیر سوال می‌رود.

انتخاباتی است که طی دو سال در اسرائیل برگزار می‌گردد.

آقای نتانیاهاو به عنوان رهبر حزب دست راستی لیکود، تاکنون طولانی‌ترین دوران نخست‌وزیری اسرائیل را برعهده داشته است. او از سال ۲۰۰۹ تا کنون نخست‌وزیر بوده است.

آقای نتانیاهاو بین سال‌های ۱۹۹۶ تا ۱۹۹۹ هم نخست‌وزیر اسرائیل بود.

بنیامین نتانیاهاو حتی اگر محکوم شود، ملزم به استعفا نخواهد شد و تا زمان خاتمه هر گونه

بنیامین نتانیاهاو؛ نخست‌وزیر اسرائیل روز دوشنبه (۲۰ دلو) برای دومین بار در جلسه محکمه رسیدگی به اتهاماتش شرکت کرد.

به گزارش بی‌بی‌سی فارسی، این اولین بار در تاریخ اسرائیل است که رهبر یک دولت محکمه شده و به پرونده فساد مالی او (نتانیاهاو) رسیدگی می‌کند.

نخست‌وزیر اسرائیل به اتهام گرفتن رشوه، کلاهبرداری و نقض اعتماد عمومی روبرو است. نتانیا در جلسه دیروز محکمه‌اش به‌گونه رسمی، تمام اتهامات را رد نموده و خود را بی‌گناه عنوان کرد.

هم‌زمان با برگزاری جلسه محکمه، بنیامین نتانیاهاو با انتشار پیام ویدیویی از طرفداران خود خواست که به‌دلیل نگرانی‌های ناشی از ویروس کرونا، تجمعاتی برگزار نکنند.

جلسه محکمه آقای نتانیاهاو در زمانی برگزار می‌شود که این کشور قرار است ماه آینده انتخابات عمومی برگزار کند. این چهارمین

امریکا به شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد باز می‌گردد

نداشته‌اند که قبل از اعلام این تصمیم، آن را علنی کنند.

به گفته آن‌ها، اگرچه ایالات متحده تا پایان سال جاری میلادی عضو بدون حق رای در این شورا خواهد بود، اما قصد دارد جایگاه یکی

از سه کشور اروپایی عضو کامل شورا، اتریش و ایتالیا و دنمارک را که اواخر سال جاری به رای گذاشته می‌شود، تصاحب کند.

پیش از این، دونالد ترامپ، رییس‌جمهور پیشین ایالات متحده، در سال ۲۰۱۸ در اعتراض به آنچه تمرکز نامناسب شورای حقوق بشر سازمان ملل بر اسرائیل نامید، عضویت آمریکا در این شورا را لغو کرد.

دولت آقای ترامپ همچنان نسبت به عضویت برخی از کشورهای استبدادی در این شورا معترض بود، از جمله چین، کوبا، اریتره، روسیه و ونزوئلا که همگی متهم به نقض حقوق بشر هستند.

وی افزود که شورای حقوق بشر نهاد مهمی برای کسانی است که علیه استبداد و بی‌عدالتی در سراسر جهان می‌جنگند و ایالات متحده با این هدف در آن حضور می‌یابد که اطمینان یابد از

این امکان بالقوه می‌توان استفاده کرد. این مقام‌ها، به شرط عدم انتشار نام خود با آسوشیتدپرس گفتگو کرده‌اند، چرا که مجوز

مقام‌های ایالات متحده اعلام کردند که جو بایدن، رییس‌جمهوری آمریکا تصمیم دارد که واشنگتن را به شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد بازگرداند.

خبرگزاری آسوشیتدپرس شامگاه یک‌شنبه (۱۹ دلو) به نقل از مقام‌های آمریکایی گزارش داد که آنتونی بلینکن، وزیرخارجه این کشور و یک دیپلمات ارشد آمریکا در جی‌۲۰ گفته‌اند که واشنگتن به عنوان عضو ناظر به شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد بازخواهد گشت و نگاهی نیز به انتخابات دارد تا به عنوان عضو کامل این شورا برگزیده شود.

این خبرگزاری می‌نویسد که تصمیم دولت بایدن احتمالاً با انتقاد نمایندگان محافظه‌کار کنگره آمریکا و گروه‌های طرفدار اسرائیل مواجه شود.

یکی از مقام‌های ایالات متحده به آسوشیتدپرس گفت که دولت بایدن اعتقاد دارد که شورای حقوق بشر سازمان ملل باید دست به اصلاحات بزند، اما بهترین راه برای تشویق به تغییر عضویت در این شورا در عین حال پای‌بندی به اصول است.

تظاهرات هزاران شهروند میانمار علیه کودتای ارتش این کشور

و دیگران رهبران حزب پیروز انتخابات را بازداشت کرد.

نظامیان اعلام کرد که به مدت یک سال حکومت را در دست می‌گیرند و اکنون قدرت به مین آنگ هلینگ، فرمانده کل ارتش منتقل شده است.

با این همه، نظامیان میانمار از هفته گذشته

یک شورای نظامی یازده نفره تشکیل داد.

این شورا تاکنون اعلام نظری نکرده است.

معترضان، عموماً اقشار گوناگون را شامل می‌شوند، از جمله وکلا، کارمندان بانک و همچنان کارمندان دولت. حدود هزاران تن از معلمان نیز در حال راهپیمایی هستند.

این اعتراضات در حالی برگزار شده که قطع

هم‌زمان با راه‌اندازی تظاهرات در روسیه، واشبه‌دنبال کودتای ارتش میانمار، برای سومین روز هزاران نفر از شهروندان میانمار علیه این کودتا دست به تظاهرات زده و کودتای نظامیان را محکوم کردند.

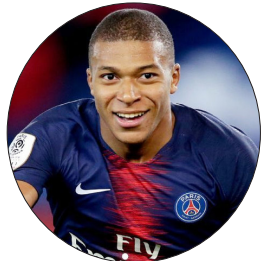
به گزارش بی‌بی‌سی فارسی، در سومین روز اعتصاب سراسری کارگران و کارمندان در میانمار، آن‌ها خواستار آزادی آنگ سان سوچی و احیای دموکراسی شدند.

بر بنیاد گزارش‌ها، هزاران نفر در یانگون و ماندالای شهرهای اصلی میانمار تجمع کرده و راهپیمایی برگزار کردند.

تجمعات اخیر پس از آن برگزار شد که روز یک‌شنبه (۱۹ دلو) میانمار شاهد بزرگ‌ترین اعتراضات این کشور در یک دهه گذشته بود.

اخیراً نظامیان میانمار با ادعای تقلب در انتخابات پارلمانی، قدرت را در این کشور به‌دست گرفت.

حزب اتحادیه ملی دموکراسی به رهبری خانم سوچی در ماه گذشته توانسته بود با کسب ۸۳ درصد از آرا در انتخابات پارلمانی به پیروزی برسد اما پس از این پیروزی، نظامیان خانم سوچی

امپاڤه تمديد می کند؛ اما به این شرط

- به نظر می‌رسد که بحران مالی رئال مادرید و تعلل مدیران رئال مادرید، نزدیکان امپاڤه را به این فکر انداخته است که قراردادش را با پی‌اس‌جی تمديد کنند. رئال مادرید در حال حاضر به خاطر بحران کرونا با مشکلات مالی شدیدی دست و پنجه نرم می‌کند.
- ماه‌ها تلاش و مذاکره رئال مادرید برای کاهش ۲۵درصدي دست‌مزد بازیکنان فعلا به نتیجه‌یی نرسیده و سرمایه‌گذاری فلورنتینو برز برای ساخت برنابیوی جدید باعث شده تا باشگاه، در مضیقه مالی باشد. در چنین شرایطی امپاڤه و نزدیکانش نمی‌خواهند آینده وی را به قضا و قدر واگذار کنند و می‌خواهند تا قبل از یورو ۲۰۲۱ همه چیز مشخص شود.

گزارش

بایدن با توافق دوحه چه می کند؟

اعلام دولت بایدن مبنی بر بازنگری توافق دوحه، باعث گمانه‌های زیادی در مورد تغییرات بایدن در این توافق شده است

محمدهادی ابراهیمی

● در بیست‌ونهم فربروری سال ۲۰۲۰، زلمی خلیلزاد، فرستادهٔ ویژهٔ امریکا در امور افغانستان، با ملابرادر، معاون سیاسی گروه طالبان، توافقی دوجانبه را امضا کرد؛ توافقی که گویا عمری طولانی نخواهد داشت و با پایان کار ترمپ، این توافق هم حداقل دچار تغییر خواهد شد. در این توافق طالبان تعهد سپرده بودند که از گروه‌های تروریستی که امنیت ملی امریکا را هدف قرار می‌دهند، حمایت نکرده و همینطور در مقابل تجهیز، سر‌باز‌گیری و تمویل این گروه‌ها در افغانستان، ممانعت ایجاد کنند. برعلاوه توافق کرده بودند که با دولت افغانستان نیز وارد گفتگو شده و بر سر حکومت آینده، چانه‌زنی کنند. امریکا نیز متعهد شده بود تا تعداد نیروهای خود را در کشور کاهش داده و در ظرف نه و نیم ماه، تمام نیروهای نظامی و غیرنظامی خود را خارج کند.

این توافق در زمان دولت ترمپ، به مرحلهٔ اجرا گذاشته شد. امریکا حتی زودتر از موقع توافق شده، به کاهش نیروهای خود اقدام کرد و حملات هوایی خود بر مواضع طالبان را کاهش داد. از سویی طالبان نیز نشانهٔ تفنگ‌شان را از جهت نیروهای امریکایی برگرداندند و همینطور اعلام کردند که دیگر با گروه‌های تروریستی بین‌المللی از جمله القاعده، ارتباطی نخواهند داشت. آزادسازی پنج‌هزار زندانی با زمینه‌سازی خلیلزاد از سوی دولت، سر‌آغاز مذاکرات میان افغانی شد و دولت با گروه طالبان، وارد گفتگوی مستقیم شد.

اما انتخابات امریکا مذاکرات میان افغانی را با کندی مواجه ساخت. چه بسا بنا بر نظر برخی کارشناسان، گروه‌های مذاکره‌کننده عامدانه مذاکرات را معطل می‌ساختند تا بر اساس نتیجهٔ انتخابات امریکا، در این مورد تصمیم بگیرند. با تمام کشمکش‌های داخلی در مورد انتخابات امریکا، بالاخره جوبایدن به کاخ ریاست جمهوری امریکا وارد شد. پیروزی بایدن و اختلاف نگاه دموکرات‌ها به سیاست خارجی امریکا، باعث به‌وجود آمدن احتمال‌های زیادی در قبال موضع دولت بایدن در مورد صلح افغانستان شد. از احتمال ملغی اعلام‌کردن توافق دوحه تا احتمال تبدیل‌شدن زلمی خلیلزاد، نمایندهٔ ویژهٔ امریکا در امور صلح افغانستان.

پس از نزدیک یک هفته از ورود بایدن به کاخ سفید، مشاور امنیت ملی امریکا، جیک سالیاون در گفتگوی با حمدالله محب از بازنگری توافق دوحه از سوی دولت بایدن خبر داد. همینطور آنتونی بلینکن، وزیر خارجهٔ امریکا هم در مورد بازنگری این توافق، خبر داده بود. اعلام دولت بایدن مبنی بر بازنگری توافق دوحه، باعث گمانه‌های زیادی در مورد تغییرات بایدن در این توافق شده است، سوال اساسی این که: بایدن چه تغییراتی در توافق دوحه می‌آورد؟ آیا آن را لغو می‌سازد؟ آیا در آن تعدیل ایجاد می‌کند؟ و سناریوهای احتمالی این تغییرات چیست؟

بایدن توافق‌نامه را ملغی نخواهد کرد

باید اشاره کرد که دولت بایدن از دیدگاه قانونی مجاز است که توافق دوحه را ملغی بسازد؛ زیرا این توافق مسیر کنگرهٔ امریکا را نگذرانده و توافقی است میان حکومت ترمپ و گروه طالبان. لذا دولت ایالات متحدهٔ امریکا متعهد به این توافق نیست و رییس‌جمهور جدید امریکا، می‌تواند این توافق را باطل اعلام کند.

در کنار این صلاحیت بایدن، باز هم به نظر نمی‌رسد دولت بایدن این توافق را ملغی اعلام کند.

علی رسولی، استاد دانشگاه و پژوهشگر مسایل بین‌الملل، بر این باور است که: «این توافق در خطوط کلی خود موافق خط مشی دموکرات‌ها و شخص بایدن است. هم دموکرات‌ها و هم جمهوری‌خواهان خواستار پایان‌دادن به جنگ طولانی افغانستان هستند و این توافق، در کلیت خود موافق دیدگاه دموکرات‌ها و بایدن است» لذا به نظر نمی‌رسد که بایدن این توافق و نتیجهٔ دو سال تلاش‌های فرستادهٔ ویژهٔ امریکا را باطل اعلام کرده و مسیر را از نو ببیماید.

بایدن در مورد خروج نظامیان، تغییر خواهد آورد

هادی خردورز جویا، استاد دانشگاه و نویسنده در حوزهٔ روابط

مدیست

RAH-E-MADANYAT DAILY

● Tue ● Fab ● 9 2021 ● No. 698 ● Vol.10 ● Price: 20 Afg

دژبې د پرمختگ لاملونه

● **لیکونکی: خیرمحمد سلطانی**

● که څه هم انسان داسې يو ژوندی موجود الله (ج) خلق کړی دی. چې له پیدا کېدو سره یې سم دځینو شیانو پرزوینه ور باندې کړې ده. چې د هغوی له جملې څخه یوه هم ژبه ده. ژبه دپوهولو را پوهولو وسيله ده. چې ددغې مهمې وسېله په واسطه انسانان یو بل ته معلومات لېږده وی. او په خپل منځ کې سره اړیکې ټېنگه وي.

دهمدې ژبې په واسطه یو او بل سره پېژني که دنړۍ پرمختللو هېوادونو ژبې چې په بې ساري توگه پرمخ تللي دي. یواځنی عوامل یې دهغو ملتونو پرمختگ بللی شو. په دې لویه ارته ځمکه کې چې کوم انسانان ژوند کوي په مختلفو ژبو باندې گړپړي. په نننۍ نړۍ کې تر ۷۰۰۰ زرو پورې ژبې شتون لري.

چې ده هغوی له جملې څخه یې دگوتو په شمار ژبې پر مختللي دي. لکه انگلیسي، چینایي، فرانسوي، جرمني، هسپانوي، روسي او عربي دي. دا ځکه چې دهمدغو ژبو وگړو په ډېر زیار او کوښښ سره نوې اعترافاني قوې اقتصاد پر مختللي تکنالوجي او همدارنگه د طبابت په برخه کې دقوې درملو او واکښینونو منځته راوړل همدا لامل دی. چې ژبو یې په بې ساري ډول پرمختگ کړی دی.

کومې ژبې چې پرمخ ځي یا پرمختگ کوي څو لاملونه لرې. چې په لنډ ډول باید ورته نغوته وکړو. لومړی: هغه ژبه پرمخ تللی شي چې دیني مذهبي او کلتوري قوانین یې پر خپلې ژبې وي. لکه عربي ژبه مور اوتاسو ټول ددې شایدان یو چې دعربی ژبې پرمختگ غټ لامل همدا دی. لوی او ستر آسماني کتاب قران عظیم شان په عربۍ ژبې باندې راعلی دی. دآحادیثو لوی کتابونه دمذاهیبو فقهي مسایل دنړۍ ټول مسلمان ملت له هغوی څخه استفاده کوي. اود ژوند په چارو کې یې عملي کوي. وگړي یې پرخپلې ژبې لیک اولوست اوپه نورې اسلامي نړۍ کې هم دیني زده کړې په همدې ژبې مروجې دي. او داسې نور مثالونه هم شتون لري. چې دا ژبه یې پرمختللو ژبو په کتار کې اودرولې ده.

دوهم اقتصاد: دنړۍ پر مخ چې کوم زبرځواک هېودونه موجود دي. او خپل اقتصاد یې غښتلی کړی او کوم بل هېواد ته یې دقدر لاس نه دی اوږد کړی. د ډېر کار او زیار په نتیجه کې خپلې اړتیاوې پوره کړي. دژوند ټول سهولتونه یې دخپلو وگړو له پاره مهیا کړي. لویې لویې فابریکې لکه د موټر جوړولو فابریکه، دتعمیراتي سامان الاتو فابریکې او همدا رنگه چې انسان په خپل ژوند کې کومو لازمي شیانو ته اړ دی هغویې دنړۍ گوټ، گوټ ته ورسوی. نوځکه به یې ژبې هم پرمختگ کوي. لکه په اوسنۍ نړۍ کې دچین هېواد د قوې اقتصاد په لرلو سره یې ژبه څومره دپرمختگ په حال کې ده.

دانگلیسي ژبه څخه وروسته په نړۍ کې دوهمه ژبه بلل کېږي. دنړۍ په اکثریت لویو او وړو ښارونو کې دچین هېواد توکي پېر اویلور کېږي همدا کار د دوپو دژبې دپرمختگ سبب گرځېدلی دی. او بل دا چې د زیات نفوس درلودل هم یو لامل کېداشي.

درېم لامل احتراکاني: دټکننالوجۍ کوم پرمختللي وسایل چې مور په ورځني ژوند کې کارو . اومفیده گټه تر اخلو. که هغه دانسانانو د تگ راتگ وسایل دي. داړیکو ښولو دستونزو حل کولو وسایل دي. چې انسانان یې له سختو کړاونو څخه خوندي کړل په دغو اختراکانو کې چې کوم هېوادونه لاس لري عبارت له انگلستان، جرمن، فرانسه، روسیه، او دامریکا متحده ایالات دي.

دهمدغو ممالکو ژبې دنړۍ له سترو پر مختللو ژبو څخه گڼل کېږي. کله چې یو نوی شی کشف کړل شي. دخپلې ژبې نوی ویی(لغات) ورته پیدا کوي. چې بیا نورو ژبو ته هم هغه لغات ور دننه کېږي. لکه زموږ دهېواد ملي او رسمي پښتو او دري ژبو ته راغلي دي. مثال موبایل، کمپیوتر، فیسبوک، ټویتر، گوگل، او داسې نور پورته مې چې کوم هېوادونه یاد کړل هم دغښتلي اقتصاد لرل او هم یې دنوې ټکنالوجۍ رامنځته کول یا نوې اختراکاني اوبل داچې دمجربو لېکوالانو او ادیبانو درلودل چې خپلې ژبې ته یې په بې ساري توگه کار کړی دی.

د وروسته پاتې هېوادونو وگړو هڅه دا ده چې د پرمختللو هېوادونو ژبې زده کړي. دا ځکه چې په نړۍ کې د روزی گټلو ژبې همدا ژبې دي. که دې نه وي زده ستونزو سره مخ کېږي. دایې یو بل ډېر منختگ ستر لامل دی. دنړۍ نورو قومونو هم همدا ژبې زده کړي نوځکه یې دغو ژبو پرمختگ کړی دی. لکه څرنگه چې دنړۍ غریب هېوادونه له پرمختگ څخه وروسته پاتې دي. همدا ډول یې ژبې هم دنړۍ له قوې غښتلو ژبو څخه وروسته پاتې شوي.

څلورم لامل ولسي ملاتړ: که موږ دگران هېواد دوه رسمي او ملي ژبې پښتو او دری ته څیر شو دنړۍ دنورو ژبو څخه ډېرې په ټیټه کچه کې قرار لري. دا ځکه چې کوم کړنې چې دیوې ژبې د پرمختگ لامل کېږي هغه مونه دي ترسره کړي هر انسان حق لري چې پر خپلې مورنۍ ژبې لیک لوست وکړي افغان ولس ته په کار دی چې تریل هر څه واړندې خپلو ژبو ته ډېره پاملرنه وکړي. یواځنی د پښتو ژبه وه چې خپلو وینکو په ملاتړ ژوندی پاتې شوه دحکومت په دربار کې هم اجرات په نوموړي ژبې باندې نه وو. په اوسني وخت کې ورته ډېره پام لرنه شوی دځینو لېکوالانو، ادیبانو، او ژباړونکو له خوا آن په گوگل کې یې شاملېدل نه خپربدونکی خدمت بللی شو مور باید خپلو ژبو ته دنثر په برخه کې زیات کار وکړو او دژبې دا برخه بډایه وساتو. کوم قومونه چې قوې اقتصاد قوې ټیکنالوجي غښتلي علماً، ادیبان، لېکوالان لري ژبې هم پرمختگ کوي.

په سراج الاخبار کې محمود طرزي دژبې په باره کې لېکلي وو«هر قوم به زبان خود هر زبان به ادبیات خود زنده میمانند، ژباړه هر قوم په خپلې ژبې هره ژبه پر خپلو ادبیاتو ژوندی پاتې کېږي. دهېواد دا دوه ژبې چې تر اوسه ژوندی پاتې دي. څه هڅه زموږ د تېرو لېکوالانو ادیبانو آثارو وجه ده اوبله وجه یې زموږ دوگړو ده چې په خپل منځ کې ورباندې گړپړي. د ترکې ولس څومره خپلې ژبې ته کار کړی دی.

ترکي وايي، ترکي لېکي، ترکي لولي، ددې ژبې پاتې کېدل یوازې اوبوازې دخپلو وینکو ملاتړ بللی شو. نو موږ جو خپلو خوړو اودرنډو مورنیو ژبو ته هېڅ هم نه دي کړي. که موږ وغواړو چې ژبه مو دنورو ژبو په شان پرمختللي اوژوندی وي. نو ډېر کار اوزیاړ ته ضرورت دی. که چیرې دنړۍ نورو ژبو زده کول غواړو نو په کار د چې په څنگ کې خپله مورنۍ ژبه له یاده او نه باسو خپل حق یې اداکړو.

داځکه چې همدا ژبه مو دنړۍ نورو قومونو ته ور پېژني موږ له په کار ده چې پر خپلو ژبو ویواړ وکړو اوڅه مو چې په خپل وس او توان کې دي. هغومره ورته دخدمت جوگه شو. پربنډو چې نورې ژبې مو پرخپلې ژبې برغل وکړي دا هڅه باید وکړو چې خپله ژبه ولېکو ویې لولو ویي اویو که د نړۍ پرمختللو ژبو په کتار کې نه شو اودروی دومره حو باید وکړو چې له نورو ژبو برغل څخه یې خوندي وساتو. یو شاعر وايي «بلې ژبې زده کول که لوی کمال دی/ خپلې ژبې هېرول بې کمالی دی.» در کاخ سفید حضور باید و اعلام کرد که سیاست‌های حکومت بیل کلینتون با اندیشه او از هنر در تضاد است. ریچ سال‌ها در دانشگاه‌های آمریکا از جمله استنفورد و کرنل تدریس کرد. آدرین ریچ یکی از تاثیرگذارترین شاعران جهان در نیمه قرن بیستم به شمار می‌رود که با آثار خود تاثیر عمیق و قابل توجهی بر توسعه ایده ها، تئوری‌ها و جنبش‌های رهایی‌بخش زنان در دهه ۷۰ میلادی گذاشت. او اعتقاد راسخی به ایجاد برابری بین انسان‌ها با هر جنسیت و نژاد داشت که در اشعارش نیز به طرز چشمگیری آن را نشان می‌دهد.